AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 13 PHONE PARK 6407. WORCESTER, MASS. 26 d. Kovo (March), 1925 metais KAINA 5 CENTAI. Vol. XI.

LENKAI BUVO UŽPUOLE LIETUVIU SARGYBAS TIES ŠIRVINTAIS

Lietuvos seime pasipiktinimas popiežiaus agentu Zecchiniu. Vokiečiai suardē Tilžės lietuviams šventę. Tornado viesula nusiaubē tris valstijas; daug žmonių užmušta ir sužeista. Tokio mieste didelis gaisras. Kanadoje vēl drebējo žemē. Numirē Lordas Curzon. Vokietijoje prezindento rinkimas. Kanadoje dideli šalčiai.

LENKAI UŽPUOLĒ LIETUVIŲ SARGYBĄ.

Paris, Francuzijoje. Lietuvos atstovybē gavo iš Lietuvos užrubežių ministerijos žinią, kad Širvintų aplinkēje ginkluoti Lenkijos kareiviai užpuolē Lietuvių sargybą ir iš to išsivystē kova, kuri baigēsi Lietuvos sargybos komandantui pasitraukus iš savo pozicijos, kuomet lenkai ēmē grumot atēmimu Širvintų miestelio ir jo aplinkių. Komandantui gavus iš savo štabo prisakymą ne užleist Širvintus lenkams, kova atsinaujino ir lenkai pasmuko savo pusēn, paēmę nelaisvēn tris lietuvius kareivius.

PALIUOSAVO IŠ NELAISVĒS LIETUVIUS.

Geneva, Šveicarijoje. Lietuvos atstovybei Paryžiuje, įteikus Lietuvos vardu Tautų Lygai protestą už lenkų netiesotą veržimąsi į Širvintų aplinkes ir jas ginančių kareivių paēmimą į nelaisvę, porai dienų praslinkus Tautų Lygą gavo iš Lietuvos užrubežių ministerijos žinią, jog lenkai paimtus nelaisvēn lietuvius paliuosavo, ir tuomi incidentas "laimingai pasibaigē". Lietuvių paliuosavimui pasidarbavo Tautų Lygos pirmininkas Chamberlain ir Francuzijos priemeras Herriot, kuris visą dalyką išdējęs dabar Paryžiuje besilankančiam Lenkijos ministeriui Skrzynski'ui, subarē Lenkiją už jos nelegališkus žygius.

TRUKŠMAS DĒL ZECCHINIO SEIME.

Kaunas, Lietuvoje. Lietuvos seime kilo didelis pasipiktinimas popiežiaus agentu monsegnoru Zecchini'u, kuomet valstiečių liaudininkų atstovas Kvieska paklausē užrubežių ministerio Čarneckio, kodēl Zecchini Lietuvoje laikomas, kuomet jis čia apsigyvenęs nelegališkai. Čarneckis paaiškino, jog Zecchini apsigyveno seniau, kuomet užrubežių ministeriu buvo dar ne jis, ir todēl esą, jam nežinoma kaip Zecchinio apsigyvenimas legalizuota. Atstovas Ralys tada nurodē, kad Zecchiniui Lietuvoje buvant nelegališkai, negali Lietuvos valdžia per jį vest derybas su vatikanu dēl konkordato, ir visi, jam panašųs jazuitai privalo but iš Lietuvos ištremti, kadangi jie visi nesiskaito su Lietuvos valdžia, tik klauso jazuitų generolo Ladochowski'o prisakymų.

LENKŲ SKUNDAI TAUTŲ LYGOJE.

Kaunas, Lietuvoje. Po daug kartų Lenkijai skundus Tautų Lygai Lietuvą, neva už persekiojimą tautų mažumų, Lietuvos atstovas Tautų Lygai paaiškino visą dalyką ir nurodē lenkų pretensijas. Tautų Lyga išklausius Lietuvos atstovo paaiškinimą, priēmē rezoliuciją, kurioje išreiškiama Lietuvos atstovui padēką už suteikimą informacijų ir, prižadama šiuose reikaluose informuot visus reporterius, supažindinant su priduota medega, taipgi informuot Tautų Lygos visus narius dēl iškelto klausimo, ir tuomi skaitoma lenkų pretensijos užbaigtos.

VOKIEČIAI SUARDĒ LIETUVIŲ VAKARĄ.

Tilžē, Mažoje Lietuvoje. Tilžēje buvo suruošta Tilžės Giedotojų Draugijos vakaras, idant paminēt sukaktuves 30 metų draugijos gyvavimo. Vakaras turējo įvykt šaulių salēje, kuri iš anksto buvo pasamdyta, bet kuomet vakaran publika pradējo rinktis, salēs užveizda paaiškino, jog salę lietuviai tą vakarą naudot negali. Priežastis to viso likosi ne išaiškinta, ir publika turējo išsiskirstyt be jokių išsikalbējimų. Tai pirmutinis šitokios rušies vokiečių pasikēsinimas ant lietuvių susirinkimo.

NAUJOS LENKŲ INTRIGOS DANZIGE.

London, Anuglijoje. Lenkija savo intrigomis dar kartą vakariniams talkininkams, kurių šalininke ji skaitosi, padarē naują nesmagumą, kuomet ji parodē savo ne apgalvotus žygius Danzigo kalitoriuje, kuriame ji neturi jokią tiesą kontroliuot plaukiojančius laivus, reikalaujant iš jų muito, kadangi sulyg sutarties Versaliuje, Danzigo miestas yra nepriklausantis niekam, ir todēl per jį einanti svetimi laivai yra liuosi nuo muitų. Tačiaus Lenkija pastaroje savaitēje prisikabino prie gabenamų iš rytinēs Prusijos produktų ir pareikalavo iš laivų muito, kadangi, jos nuomone, gabenti produktai gabenami iš Lietuvos, ne iš Prusijos. Vokietija dabar skubinai ruošia skundą prieš Lenkiją, Tautų Lygai.

800 UŽMUŠTŲ IR 2000 SUŽEISTŲ ŽMONIŲ.

Washington, D. C. Tornado viesula nusiaubē Missouri, Illinois, Tennessee ir Indiana valstijas, sunaikinant viską, kas ant kelio pasipynē. Išgriauta miesteliai, sunaikinta keliai ir laukai taip, kad net priējimas prie paliestų vietų negalimas. Griuvanti namai užmušē suvirš 800 žmonių ir du tukstančių sužeidē. Kas išliko nuo viesulos, tą sunaikino gimę gaisrai. Žmonēs tų aplinkių likę be maisto ir turto, kenčia didžiausį vargą. Valstybēs Raudonasis Kryžius nusiskubino nelaimingiems nešt pagelbą. Illinois valstijoje kariumenē saugoja likusius žmonių dar nesunaikintus turtus, nuo vagių ir plēšikų. Tornado pakilo Missouri valstijoje, iš Annapoli kalnų ir kelionēje vis didinosi. Didžiausi nuostoliai padaryta pietinēje Illinois valstijos dalyje. Dalis viesulos kliudē Kentucky, Ohio, Michigan ir New York valstijų. Tai katastrofa, kokios Suvienytose Valstijose nebuvo dēl viesulų, per 50 metų. Keliatas miestelių taip sunaikinta, kad apart griuvēsių, kitokio jų ženklo neliko.

DIDELIS GAISRAS TOKIO MIESTE.

Tokio, Japonijoje. Šiaurinēje dalyje Japonijos sostinēs, Tokio, kilo didelis gaisras, kuris sunaikino daugiau kai tris tukstančius namų, su visais žmonių turtais. Sunaikinta taipgi karališkas muzējus, zoologiškas daržas ir didžiausis parkas Ujeno. Be to dvidešimts tukstančių gyventojų neteko pastogēs ir maisto, ir todēl dabar kenčia vargą. Svetimų valstybių ambasados atsišaukē prie savo valdžių, prašant pasistengt suteikt nelaimingiems žmonēms kokią pagelbą.

DANZIGO IR LENKIJOS BYLA 14 BALANDŽIO.

Geneva, Šveicarijoje. Keturioliktoje dienoje Balandžio, Haagoje prasidēs tarptautiškame teisme byla, užvesta prieš lenkus, kurie sauvališkai anais sykiais Danzige prikalinējo prie stulpų pačto skryneles, nudažytas Lenkijos dekoraciją spalvomis, ką daryt neturējo tiesos, ir vietinei valdžiai užtai pasipriešinus, Lenkija rengēsi su ginklų pagelba užgrēbt Danzigą. Danzigo miesto senatas pasiskundē prieš Lenkijos sauvalę ir dabar tarptautiškas teismas tą skundą nagrinēs (taigi jau prasideda Lenkijai nepasisekimai, nes net ištikimiausios jai buvę proceduros pradeda į ją kitaip žiurēt).

KANADOJE VĒL DREBĒJO ŽEMĒ.

Quebeck, Kanadoje. Žmonēms dar ne nurimus po žemēs drebējimų, kurie čia lankēsi prieš tris savaites, kaip štai ir vēl du kartu drebējimas perbēgo St. Lawrence ir Saguenay klonius, supurtant Baie, St. Paul, Murray Bay, St. Simeon, Limoilou, St. Roch, Lorettevillе, Charlebois ir St. Sauveur. Iš žmonių gyvybių niekas ne nukentējo, tik sutraukyta telegrafų ir telefonų, vielos, keliose vietose dar sugriuvo jau pirmiau sukraipyti akmeniniai nameliai. Žmonēs buvo labai išsigandę.

NUMIRĒ ŽYMUS ANGLIJOS ŽMOGUS.

London, Anglijoje. Lordas Marques Curzon, žymus žmogus netik Anglijoje, bet ir visame pasaulyje, žinomas kaipo didis aristokratas ir politikas, numirē aną dieną po sunkiai operacijai, sirgęs per tris savaites. Kaipo politikas jis visuomet ir visur buvo skaitomas sažiniškiausiu žmogum; jis pirmutinis buvo pažymējęs kiek-tiek teisingiausį rubežių tarpe Lietuvos ir Lenkijos, vienok militaristai vēliau tą jo pažymētą rubežių ignoravo.

DIDELIS ŽEMĒS DREBĒJIMAS HINIJOJE.

Šanghai, Hinijoje. Čia gauta žinios, jog šiaurinēje Junan provincijos dalyje siautē smarkus drebējimas, kuris iš pamatų išgriovē miestą Talifu. Žmonēs, kurie nesuspējo į laiką prasišalint, visi žuvo griuvēsiuose. Mieste buvo įsikurę Amerikos misijonieriai, vienok šie spējo į laiką prasišalint į pašalines salas. Talifu turējo gyventojų 10,000, kurių dalis irgi žuvo.

MEKSIKOJE RELIGIŠKOS RIAUŠĒS.

Mexico City, Meksikoje. Riaušēs tarpe katalikų ir nuo popiežiaus bažnyčios atsimetusiųjų taip vadinamų Meksikos tautiškų katalikų, kaskart didinasi diena iš dienos. Jau kelis kartus buvo kruvini susirēmimai tarpe žmonelių, Guadalajara mieste, kur Rymo katalikai buvo paleidę kelis paskalus, buk atsimetēliai rengiasi užgrēbt švento Kruzo katalikų bažnyčią. Keliatas žmonių užmušta ir keliolika sužeista abiejose pusēse, kuomet vienas iš atsimetēlių stengēsi padegt arcivyskupo Alvarado namus, ir katalikai stengēsi jį prie to ne prileist.

VOKIETIJOS PREZIDENTO RINKIMAI.

Berlin, Vokietijoje. Vokietijos prezidento rinkimai atsibus ateinančioje nedēlioje, Kovo 29 dieną. Kandidatais į prezidentus skverbiasi net cieli septyni žmonēs, tarpe kurių yra kiek augščiau priešakin pasivaręs konservatyvas Karolis Jarres, ir junkeris Ludendorfas. Kiti likę priklauso radikalų partijoms, ne darant skirtumo tarpe komunistų, socialistų ir kitų. Ludendorfas tikisi gaut didelę paspirtį Bavarijoje. Kas tikrai laimēs, ikišiol vienok niekas dar negali tikrai spēt.

DAUG SNIEGO IR DIDELI ŠALČIAI.

Winnepeg, Kanadoje. Tarpe Manotibos ir Saskatchewanos užstojo tikra žiema, nes nupuolus daug sniego prasidējo dideli šalčiai, kokių čia niekas ne atmena nuo kelių dešimčių metų. Dēl sniego ir didelių šalčių trukiai vēluoja, gi miestuose prasidējo trukumas daugelio dalykų, kadangi trukiai nespēja visko privežt. Didžiausis žmonēms vargas dēl tokios vēlyvos žiemos tai aplinkēse Brandon, Battleford, Saskotoon ir Quappelle, Saskatchewanos teritorijoje.

MUŠTYNĒS FRANCUZIJOS PARLAMENTE.

Paris, Francuzijoje. Parlamente kilo didelis trukšmas, kuomet parsiējo priemerui Herriot išreikšt pasitikējimas dēl kovos su bažnyčia, kada pareikalauta valstybēs atskyrimo nuo bažnyčios, apkalbējus kardinolų protestus. Tarpe deputatų kilo didelis rēksmas, ir dēl tų nesusikalbant, pertikrinimui vieni kitus pradējo vaišint kumščiomis. Priējus prie balsavimo už pasitikējimą priemerui, balsų gauta 327, ir prieš 95. Ir vēl kilo trukšmas taip didelis, kad negalint rēksnius nutildyt, posēdis likosi uždarytas.

IR ITALIJOJE DIDELI ŠALČIAI.

Naples, Italijoje. Italijoje pastaromis dienomis pradējo siaust dideli šalčiai aplinkēse Napo ir Calabria; tokių šalčių čia ne atmena net seni žmonēs, kad kada nors seniau toki butų buvę. Neaple gatvēse atrasta iš nakties mirtinai sušalusius tris vargšus, kurie neradę niekur prieglaudos nakvynei, buvo apsinakvoję lauke. Šalčiais skundžiasi žmonēs ir kitose pusēse Italijos, tik ten šalčiai kiek mažesni.

BEDARBIAI EINA PRAŠYT PAGELBOS.

Calagary, Kanadoje. Iš čia išsirengē 123 bedarbiai kelionēn į Albertos sostinę Edmonton, kad ten parlamento išprašius bedarbiams pagelbą. Šita minia atliks kelionę 200 mylių tolio, keliaujant pēksčia. Su savim ne ēmē jokių valgių, vien iškeliaujant iš miesto, pasistiprino šilta kava. Nuvykę Edmontonan žada apsistot prieš parlamento rumą ir ten but dienomis ir naktimis, kol parlamentas prižadēs jiems pagelbą.

RUSIJOJE BADAUJA 750,000 VAIKŲ.

Berlin, Vokietijoje. Pietinēje Rusijoje dabar badauja suvirš 750,000 vaikų, kurių didžiausis skaitlius yra Odesos ir Harkovo aplinkēse, tose aplinkēse, kur pirmiau surinkta daugiausia maisto produktų. Valdžia teikia vaikų maitinimo komisijoms nors mažą pagelbą, kasdien duodant po bliudelį viralo ir dvi skibutes duonos, bet tos pašelpos ištenka tik devyniems tukstančiams, gi kiti turi mirt badu, ir miršta jų daugiausia Odesos plotuose.

DANIJOJE DIDELI DARBININKŲ STRAIKAI.

Kopenhagen, Danijoj. Baigiantēs darbininkų su darbdaviais sutartims, visoje Danijoje prasideda dideli straikai, ir netrukus tikimasi straikan išeisiant 500,000 darbininkų. 130,000 jau straikuoja. Darbai cymento, aliejaus, cukraus ir metalo fabrikuose, suparalyžiuota. Priemeras buvo pasirengęs išleist darbininkams uždraudimą straikuot, bet karaliui patarus, priemeras savo pasiryžimą atsiēmē.

MUŠTYNĒS TARP STUDENTŲ IR POLICIJOS.

Havana, Kuboje. Už demonstracijas teismas pasmerkē tris studentus užmokēt po du šimtu doliarių. Kiti studentai tokiu teismo sprendimu nepasiganēdino ir ēmē rinktis prie prezidento rumo, reikalaut baudos panaikinimo. Įsikišo policija ir ēmē susirinkusius nuo rumo vaikyt, bet studentai nepaklausē. Policija paleido tris šuvius, bet ir tie nieko negelbējo. Tada policija studentus ēmē mušt lazdomis, studentai į policistus ēmē mētyt akmenais. Aštuoni studentai likosi sužeistais ir daugelis areštuota.

ĮVYKS MINISTERIŲ GABINETO PERMAINOS.

Washington, D. C. Prezidento Coolidgio gabinete netrukus įvyks vēl permainos, nes netrukus iš gabineto pasitrauks keturi ministeriai, butent: pačto ministeris New, vidaus reikalų ministeris Work, darbo ministeris Davis ir ministeris Weeks. Jie visi savo noru rezignuos. Priežastys rezignacijos yra įvairios. Visi jie jau seniau pasiaiškino norį pasitraukt, bet prezidento raginami, jie pasiliko tulam laikui, gi dabar jie jau rengiasi pasitraukt iš savo vietų netrukus.

SUTEIKS EKSGUBERNATORIUI AMNESTIJĄ.

Austin, Texas. Buvęs Texas valstijos gubernatorium Ferguson, kuris prieš tulą laiką legislaturos likosi prašalintas iš vietos ir kuriam atimta pilietystē septyniems metams, nuo devynioliktos šio mēnesio likosi vēl pilnatiesiu ukēsu. Mat atsirado užtarējų, kurie legislaturoje pravarē bilių, suteikiantį jam amnestiją, ir biliui praējus reikalinga didžiuma balsų, Ferguson liekasi paliuosuotas iš baudos. Jo paliuosavimo aktą pasirašē jo pati, kuri dabar yra valstijos gubernatore.

IMPE[illegible]

Žinios iš Lietuvos

Ištrėmimas iš Kauno.

Kaunas. Kauno komendanto nutarimu prof. Harbačiauskas išsiunčiamas iš Kauno 1 mėnesiui laiko. Mat, rasta, kad jis pavojingas visuomenės tvarkai.—L.U.

Spiruto kontrabanda jurėmis.

Klaipėda. Ties Palanga sulaikytas didelis žvejų laivas su trimis žvejais, kurie grįžo iš jurių, nusipirkę garlaivyje 100 litrų spiruto, 5 but. likerių ir tabako. II Komisariate tą pat dieną sulaikyta 760 litrų spiruto ir 64 mtr. įvairių medegos.—L.

Lenkai naikina Lietuvos ženklus.

Vilnius. Vienas rusų tolerantiškumo bruožas pasireiškė Vilniuje tuom, kad jie čia pakęsdavo Lietuvos ženklą. Tiesa, vietoj Lietuvos kunigaikščio vainiko ant šydo jie buvo užrioglinę caro vainiką, bet paties ženklo nelietė. Tą ženklą ikišiol matydavai ir eidamas pro Aušros Vartus ir per Žaliąjį Tiltą, kurį yra pastatydinęs inž Petras Vileišis ir padabinęs dideliu geležies lietu vyčiu, matydavai jų ir daugelyje kitų vietų. Bet lenkams tai akis svilindavo. Buvo nuplėštas ir numesta tas ženklas iš Aušros Vartų, kažikur dingo taisymo metu miesto salėj. Tik vakar tas ženklas tapo nuplėštas ir nuo Žaliojo tilto.—L.Ž.

Margarino fabriko klausimas.

Klaipėda. Neseniai lankėsi Klaipėdoj Danijos kapitalistai Kristensen ir danas advokatas Knud Albersten. Jie pasiryžę statyt Klaipėdoj margarino fabriką. Atsilankę pas gubernatorių danai išdėstė, kad pas juos, Danijoj, margarinas esąs plačiai vartojamas skiriamas eksportui sviestui sutaupyt. Kadangi Lietuvoj margarinas irgi vartojamas, ypač Klaipėdos krašte, bet importuojamas iš užrubežių, nes Lietuvoj nėsą, tad jie sutiktų pastatyt Klaipėdoj margarino fabriką, kur dirbtų maždaug 100 žmonių, tuomi atveju, jei gautų patikrinimą, kad žalioji medega, kaip kokoso ir kiti aliejai, kiek reikalinga fabrikui, butų įleidžiami be muito, nes jie norį savo produktus ir eksportuot.—L.

Baisi žudynė.

Kervelkių kaime, Rokiškio apskričio ir valsčiaus buvo apiplėšta ir žiauriai išžudyta šeimyna iš keturių Kirstuko Juozo 45 m., jo žmonos Konstancijos 35 m., dukterų Onos 6 m. ir Germanos 4 m. Panevėžio policijai su Rokiškio policija pasisekė suimt žmogžudžius, kurie, pasirodė esą Kirstuko kaimynai rusai. Kai kurie jų ne vieną kartą už įvairias vagystes ir plėšimus jau buvo bausti kalėjimu. Nužudytas Kirstukas, budamas doras žmogus, negalėjo su tokiais kaimynais sugyvent, nurodydavo policijai jų darbus, už ką kaimynai rusai pradėjo Kirstukui keršint. Sudegino Kirstukui triobėsius. Kirstukas vėl atsistatė. Rusai viešai ėmė grąsint Kirstukui, kad jis ilgai negyvensiąs. Savaitė prieš nužudymą buvo nunuodyti Kirstuko šunys, paskiau išžudyta ir visa Kirstuko šeimyna, pasiliko tik 9 mėnesių kudikis. Žudymo įrankis—kirvis, kuriuom visiems buvo perkirstos gerklės.

Sulaikyti šie žmogžudžiai: Vasilijevai: Vasilius, tėvas ir jo du sunųs, Teodoras ir Nikita, Aleinikovas Mamantijus, Vasilijevas Grigoras, visi iš Juozapavo, Rokiškio valsčiaus, Pantelejevai: Timofejus ir Etofejus iš Kairelių, Abelių valsčiaus. Pavogtas turtas ir pakinkytas Kirstuko arklys surasti—P.B.

Paežerėliai ar Žuklijai?

Šakiai. Kairėje Nemuno kranto pusėje, tarp Kriukių miestelio ir Ilguvos bažnyt kiemio, prie ežerėlio (iš čia ir parapijos vardas) yra graži murinė koplyčia. Ji prieš karę priklausė Ž. Panemunės parapijos. 1918 metais kun. M. Brundzos ir veiklesnių gyventojų rupesniu liko įkurta, nauja Paežerėlių vardu, parapija. Taip pat ir čionykštis Sviatošino valsčius liko pavadintas naujosios parapijos vardu. Bet kažin kodėl dar prieš apleisdamas musų parapiją, pats jos įkurėjas kun. M. B. davė tai parapijai naują vardą, butent: Žuklijų (mat ant kalno šalyje yra Žuklijų kaimas).

Vietiniai gyventojai, išskyrus, žinoma, Žuklijų kaimą, labai priešinosi tam naujam parapijos vardui. Buvo kreiptasi į augštesnę bažnyčios valdžią ir atgautas pirmasis parapijos varads—Paežerėliai. Bet bažnytiniuose raštuose tikruoju parapijos vardu buvo rašomas Žuklijų vardas, o Paežerėlių imamas skliauteliuose. Prie dokumentų spaudžiamos net dvi Žuklijų ir Paežerėlių vardu antspaudos.

Atsikėlus musų parapijon kitam klebonui kun. V. Kudirkai, raštuose rašomi abudu parapijos vardai.

Ar nereikėtų čia galutinai susitvarkyt ir priimt vieną tų dviejų vardu?—L.

Mokyklos be kuro.

Leckava, Mažeikių apskričio. Leckavos bažnytkiemyj yra valstybinė dvikomplektė mokykla. Praeities mokslo metais dėl kuro stokos ji neveikė su viršum tris savaites. Ir dabar negalima dirbt, nuo Sausio 19 d. jau trečia savaitė ir kada galės pradėt mokslą. Žiema jau baigiasi, o kuro dar ir už pernykščius metus neatiduota 30 erdm., iš kurių reikėtų skolas padarytas atiduot, bet ir šiems 1924/5 m. nė mokyklai, nė mokytojams kuro nė dulkės nėra parupinta. Iš rudens iki pusės Gruodžio dirbome nekurentose klesose. Toliau valsčiaus savivaldybė buvo pavedusi malkas pirktis savais pinigais ir sulyg sąskaitomis žadėjo apmokėt. Tokiu budu mokytojams ir mokyklai kurą pirko pats mokintojas. Apmokėjimas gaut pasirodo ne taip lengva. Kol sąskaitos išeina per tarybos posėdžius, tenka daug kartų gaišt, važinėt, išlaidas daryt be reikalo. Pagaliau savivaldybė žodžiu paaiškina, kad toliau netesėsianti išmokėt dėl lėšų stokos. Ir dabar dar mokintojo pinigų 100 litų guli sąskaitose ir nežinia kaip atgaus.

Dėl šalčio kai kurie mokiniai pradėjo kaklų ligomis sirgt. Kuro reikalu tiek praeitais metais, tiek šiais buvo labai daug raštais prašyta savivaldybės ir skųsta ji Mažeikių apskričio valdybai bei mokyklų inspektoriui, bet nieko negelbėjo—L.

Iš rankų paspruko.

Zapyškis, Kauno apskričio. Pabėgęs iš Šakių kalėjimo kalinis Pranas Kudirka vis dar stropiai policijos ieškomas. Visur, kur tik buvo manyta, kad Kudirka galįs atsilankyt, pastatyta sargyba. Ir štai įvyko gana įdomus nuotikis. Du policistai iš Šakių buvo pasiųsti į Kuro kaimą pas Ripinskius laukt ateinančio Kudirkos. Mat, Ripinskiai buvo įtariami bendradarbiavę su vagiliais ir plėšikais; darant kratas jų namuose buvo rasta nemažai vogtų daiktų, ir jiedu—vyras su žmona—yra dėl to suimti. Kaip jau buvo sakyta, policistai nakvojo Ripinskių namuose. Kalinis Kudirka iš tikrųjų tą naktį į Ripinskius atėjo ne į gyvenamąjį butą, bet į tvartą, kur ir apsinakvojo. Išaušus policistai išėjo pas kaimynus pusryčių. Ripinskių mergaitė nuėjusi į tvartą, rado Kudirką begulintį; jam ant kojų dar buvo geležiniai pančiai. Kudirka skundėsi esąs labai nuvargęs ir keliatą dienų nevalgęs, todėl jo prašoma Ripinskaitė jį bent kiek pavalgydino. Kudirka su savim turėjo kirvį ir iš Ripinskių namo pasiėmė antrą, sakydamas, kad eisiąs prie siaurojo geležinkeliuko ir ant bėgių nuimsiąs pančius, vėliaus eisiąs pas žmoną į Novos kaimą, paimsiąs drabužius ir persikelsiąs per Nemuną Kauno pusėn. Nuo Ripinskių triobų visai netoli miškas, tad Kudirka raimai sau į jį ir nužingsniavo. Grįždami po pusryčių policistai pamatė atstum apie 200 metrų kažikokią žmogystą, apsisupusią su anklode ir einančią skersai vieškelio miško link. Jiems nė į galvą neatėjo, kad tai galėtų but kalinis Kudirka, nes nežinomasis ėjo iš Ripinskių namų, o jie gi ten tik neseniai buvo buvę. Sužinoję iš Ripinskaitės, kad tai iš tiesų kalinio buta, puolėsi į visas puses jo ieškot, davė žinią ir Zapyškio policijai. Visi ieškojo kelias dienas, bet Kudirkos nerado.—L.

LENKIJOS KONKORDATAS IR VILNIUS.

Lenkijai okupavus Vilniaus sritis ir ambasadorių tarybai, nežiurint Lietuvos protestų, nusprendus priskirt tas sritis Lenkijai, susidarė tokia padėtis, kad kiekvienas tarptautiškas aktas, kad ir trečiųjų valstybių su lenkais daromas, kuris be tinkamų rezervų ima sau pagrindu esamą dabar Vilnijoje netiesotą padėtį, turi but laikomas nedraugišku Lietuvai aktu (un acte peu amical).

Kitaip į tokius aktus žiurėt negalima, jeigu Vilniaus byloje protestus laikome gryžta ir nepakeičiama tautos valia ir norime, kad kiti juos tokiais laikytų.

Prasidėjus lenkų derybom su Rymo kurija, konkordatą kad sudarius, męs pirmiausia turėjome rupintis, ar nebus konkordate kokiu nors budu akceptuota dabartinė netiesota Vilniaus sričių padėtis.

Kadangi tų žmonių, kuriems šitas dalykas privalėjo rupėt dėl jų padėties valstybėje arba bažnyčioje, nebuvo paaiškinta spaudoje arba seime ar šiaip viešumoje reikia manyt, kad jie žiurėjo į ateitį neperpesimistiškai. Prieš pat skelbiant konkordatą Elta pranešė esą Vilniaus kraštas tenai neminimas.

Šiadien, paskelbus konkordatą galime jau nustatyt, kiek liečia jisai musų tiesas. Dėja, tiesos yra skaudžiai paliestos.

Štai mums įdomios ištraukos: str. IX. "Jokia Lenkijos dalis nebus priklausoma nuo vyskupo, kurio butynė yra už Lenkijos rubežių, ir katalikų erarhija Lenkijoje bus sutvarkyta šitaip: ...III. Vilniau bažnytinė provincija: Vilniaus antvyskupystė, Lomžos ir Pinsko decizijos".

Šv. sostas nepadarys jokio pakeitimo augščiau pažymėtoj erarhijoj ir provincijų ir decizijų rubežių nustatyme kitaip, kaip tik susitaręs su lenkų valdžia, išskyrus smulkius rubežiaus pataisymus, reikalingus sielų gerovei".

Str. XXIII: Jokis pakeitimas kalboje, vartojamoje lotynų apeigų decizijos, sakant pamokslus, laikant dapildomas pamaldas ir dėstant, išskyrus šventų mokslų dėstymą seminarijose, nebus daromas kitaip, kaip tik lotynų apeigų vyskupų konferencijos ypatingu igaliojimu".

Str. XVVI: "...Bažnytinių provincijų ir decizijų rubežiai tiks valstybės rubežiams".

Str. str. VIII ir XII liečia lietuvių kunigų anapus demarkacijos linijos sąžinės dalykus: jie uždeda pareigą melstis už lenkų prezidentą ir valstybę (tam tikromis dienomis) ir prisiekt ištikimybę.

Tokiu budu str. str. IX ir XXVI nustato, kad Vilniaus sritis yra Lenkijos rubežiuose. Maža to, męs galime atstatyt tiesotą tvarką Vilnijoje ir sėdėt tenai šimtą metų, bet Vilnija bus laikoma bažnytinės organizacijos žvilgsniu Lenkijos dalia kol to panorės Lenkijos valdžia. Čia pažymėtina, kad konkurdatas yra bent teoretiškai amžinas, nes nepažymėta, kaip ilgam laikui jisai sudarytas ir kokiu budu gali but nutrauktas.

Vilnijos padėtis bus aiškesnė prisiminus Danzigą. Danzigas yra Lenkijos protektoriate, jo padėtis sutvarkyta sutartimi, pasirašyta visų tumi užsiinteresavusių valstybių, bet jo bažnytinė provincija Lenkijos rubežių neapimama.

Kokią reikšmę turi str. XXIII? Leiskime apie tai pasiskaityt lenkų laikraščiui "Rzeczpospolita" (Nr. 51). "...Kartu su nustatymu apie kalbas papildomose pamaldose nekeitimą, taip pat su decizijų rubežių įjungimą į valstybės rubežius, tai yra vyriausi konkordato nustatymai valstybės naudai. Jų reikšmę lengva sau persistatyt atsiminus ikišiolinius santikius Vilnijoje ir Lietuvos Gudijoje. Valdantis dabar tenai Vilniaus vyskupas litvomanas kun. Matulevičius, skiria į parapijas kuoatkakliausius (najzaciekliejszych) lenkystės priešus, kurie stengiasi lietuvint lenkus ir gudus—katalikus, įvesdami prieš tikinčiųjų valią lietuvių ir gudų kalbą į papildomas pamaldas. Ikišiol valstybė buvo bejiegė šito veikimo žvilgsniu. Konkordatas duoda jai ginklą į rankas(!) Turint mintyje, kad Vilniaus decizija bus padaryta antvyskupyste, atrodo nepanašu į teisybę, kad kun. Matulevičius galėtų šitą vietą apimt".

Tai yra nuomonė ne bent kurio laikraščio, bet laikraščio, kurs reiškia nusistatymą skaitlingos partijos prie kurios priklauso ir vienas konkordato autorius S Grabskis. Štai kaip tie žmonės žiuri į konkordatą. Jie ginkluojasi prieš Lietuvą dar... konkordatu. Ar nepanašu į kryžeivių laikus? Bet juk tas, kas jiems tą "ginklą" duoda, turėtų suprast, kad bepročiui jį duoda!

Roma lovuta est. Roma yra prabilusi ir tuomi įžeidusi Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos garbę. Romos vatikanas yra viso kunigi-nio internacionalo štabas; jo įsakymų turi klausyt visi juodosios armijos kareiviai—kunigai. Taigi, šiuom savo prabilimu vatikanas davė pirmą Lietuvos kunigams įsakymą nereikalaut to, kas yra Lietuvos — Vilniaus; prasergėjo Lietuvos kunigus, liepdamas laikytis disciplinos ir nepriešintis: taip turi but, kaip vatikanas nori!—"L. Ž."

EKSTRA !!

Turiu pranešt, kad atidariau naują čeverykų krautuvę. Turiu naujausios, geriausios ir gražiausios mados visokios rušies čeverykus, kaip vyriškų, moteriškų, mergaičių ir vaikučių. Tik ateikit patįs persitikrint, busit užganėdinti. Jums plačiai žinomas—

VINCAS ČESNA,
senas lediuis,
90 Millbury Street,
Su pagarba, V. Česna

Naujas Lietuvis Graborius
JUOZAS J. DIRSA
Geriausiai patarnauja už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jųs draugą arba giminę, kreipkitės prie manęs.
Nuo rugpiučio 1, J. DIRSA perkraustė ofisą į naują vietą, po numeriu:—
13 Ellsworth Street.
Tel. Cedar 4953.

STRAIPSNIS 117

Penėjimas iš Bonkutės Prigelbsti Žindymui

Pasitaiko, kad motinai nusilpus, arba susirupinus, arba pergreitai grįžus prie namų ruošos, jos pieno neužtenka kiekyje ir kokybėje. Tada prigelbiantis penėjimas yra dažnai pageidautinas, ir jei priimtas, tai geriau yra maityt jį tarpais su žindymu. Tuo budu krutys yra reguliariai žindomos, o tas svarbu, kadangi nevartojamos, pieno liaukos nesunkia pieno, ir kudikis gauna užtektinai maisto. Taippat svarbu motinai valgyt kuodaugiausia maitinančių valgių, kaip pieno, smetonos, vaisių ir geros duonos, imant ir didelį kiekį skystų valgių, švieži kiaušiniai, suplakti į džiovintą pieną, yra labai maistingi, gardus ir skanus.

Jei kudikis buvo krutimis penimas kurį laiką, paskui pastatytas prie bonkutės, tai išmintinga, iki jis kiek apsipranta su naujuoju maistu, išpradžių vartoti silpnesnį atmiešimą negu kad yra nurodoma jo amžiui. Mišinį galima stiprinti kas porą dienų, iki atatinka jo amžiui. Jei kudikis rodo ženklų negero virškinimo, tai tuoj reikia vėl grįžt prie silpnesnio miešimo. O jei jis rodo pasitenkinimo, už auga 4—6 uncijas kas savaitę, nevemia, gali but tikras, kad maistas yra tvarkiai liuosuoja viduriukus, tai ra tinkamo stiprumo ir kiekio.

Penėjimų Tarpai

Išpradžių per keletą savaičių mes rekomenduojame penėt kas dvi valandi; bet galima keist šitą prisitaikant prie kudikio savybių. Kadangi vienas kudikis suvalgo daugiau, o kitas mažiau, tai negalima nustatyt griežtai kiek reikia duot. Motina turi geriau žiurėt, kaip kudikiui ginasi, negu kaip rašoma knygoj. Nekurie žinovai sako, buk reikia penėt kas trįs valandos, nes esą į tą laiką viduriai išsiliuosuoja. Jei tas reikalinga padaryt, tai rekomenduojame pakeist divalandinį penėjimą pradedant kas sykį po dešimtį minučių iki bus penima kas trys valandos.

Turi savo kudikį išlaikyti sveiką ir stiprų. O kudikio sveikata pilnai priklauso maistui ir rupesčiui, kurį jam suteiki. Kudikį reikia kasdien maudyt ir reguliariškai maitint. Jei negali žindyt jo, tai pabandyk Borden's Eagle Pieną. Tai pirmaeilis kudikių maistas—padarytas iš riebaus karvių pieno ir rupaus cukro—ypatingai kudikiams. Jis gydytojų rekomenduojamas visur del jo kokybės ir vienodumo. Per keletą gentkarčių tukstančiai motinų išauklėjo savo kudikius Borden's Eagle Pienu. Delto, kad jį rekomendavo draugai ir kad jos rado jį patenkinančiu.

Perskaityk atydžiai šituos straipsnius kiekvieną savaitę ir pasidėk at-

Pirmas Lietuviškas Graborius

Patarnauja prie laidojimo Lietuviams, taipgi persamdo automobilius vestuvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms
Kreipkitės šiuo adresu:
MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST.
Telephone Park 4156

PARSIDUODA
Nauja Pathescope Mašina
Del Rodymo Krutamų Paveikslų (Moving Picture)
Su Daugeliu Lietuviškų Filmų. Gera proga nusipirkt ir turėt gražų užsiėmimą ir pelną.
M. Paltanavičia
14 Vernon St. Worcester, Mass.

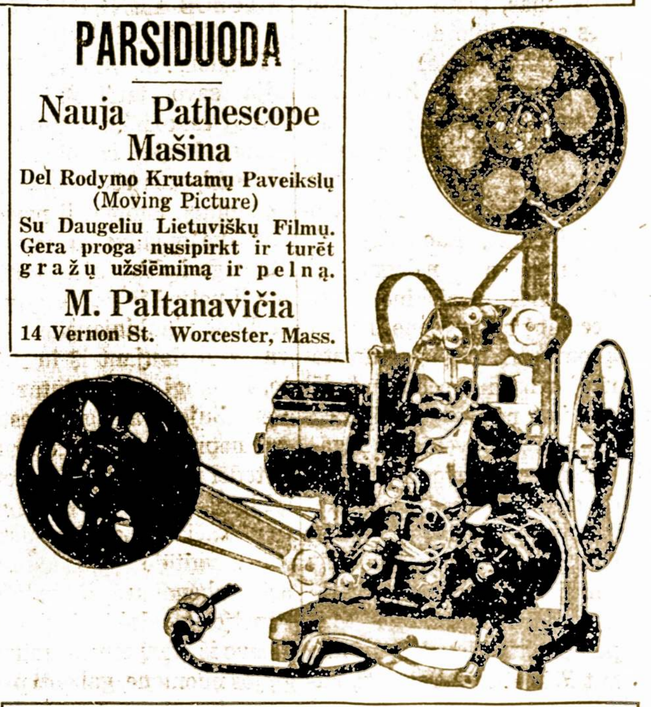

AMERIKOS LIETUVIS
The Lithuanian Weekly published every Thursday
by
M. PALTANAVIČIA,
14 Vernon Street, Worcester, Mass..

Yearly subscription: In United States $2,50
In Foreign Countries $3.00
Single copies ..... 5 cents.
Advertising rates on aplication.

AMERIKOS LIETUVIS
Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas
per
M. PALTANAVIČIA,
14 Vernon Street, Worcester, Mass..

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose $2.50
Kitose valstybėse $3.00
Pavieniai egzemplioriai ..... 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Enterned as Second Class matter September 29, 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

KAS LIETUVAI IŠ PABALTIJOS VALSTYBIŲ SAJUNGOS?

Jau minėjome apie tai, kad dabar Pabaltijoje stengiamasi sudaryt Pabaltijos valstybių sajungą, kurion įeitų Finija, Estonija, Latvija, Lietuva ir Lenkija. Tokios sajungos pageidauja Tautų Lyga ir labiausia tam pritaria Lenkija. Tokios sajungos reikalingumas pamatuojama neva atsispyrimu prieš Rusiją ir Vokietiją, kuomet tos užsigeidę susisiekt savo rubežiais kaip pirmiau kad buvo susisiekę, pradėtų pirmiaus ryt Pabaltijos valstybes vieną po kitai ir taip tos valstybės greitai atsirastų sename Europos žemlapyje. Kiek iš visko matoma, tokios sajungos labiausia pageidauja Lenkija, nes ši, kaipo neramus gaivalas, ir dėl savo neramaus budo praeityje jąu buvo savo liuosybę praradus, ir toliau manydama nerimaut, prieš visus savo pavojus norėtų užsitvert savo kaimynių pečiais. Lenkijai, rods, tokia sajunga gali duot naudą, bet kas iš jos kitoms valstybėms? Juk Lenkija iš senovės yra neramus gaivalas, mėgstantis anksti ir vėlai kardu barškint. Ji tokio budo laikysis ir toliau. Ji barškins kardu, erzins Rusiją, Vokietiją ir dar gal ką, o kada įerzintas kaimynas norės ją sudraust, tada visos Pabaltijos vlstybės turės eit Lenkiją gint, be jokio sau reikalo.

Pagaliaus kas Lietuvai iš tokios sajungos? Ponas A. Andriušis "Lietuvyje" apie tai kalbėdamas sako, jog Lietuvai visuomet ir visur reikia žiurėt tik savo reikalų, nes be Lietuvos pagelbos pasaulinė politika visuomet kuogeriausia gali apsieit. Reikia budriai jaust ir dabot, idant pasaulinė politika Lietuvą ne išnaudotų saviems reikalams; juk ir Vilniaus Lietuva neteko tik todėl, kad Lietuva nestengė apsigint nuo pasaulinės politikos įtekmės, ir norint Vilnių išliuosuot, nereikia laukt svetimų malonių, tik reikia vaduotis savo, namine, sveika politika. O žiurint savo reikalų ir laikantės sveikos, savos politikos, reikalinga namie gaut tautų mažumų įtekmę, kad tas mažumas išauklėjus namine jiega, o ne savo priešų įrankiu. To nesilaikant, nesitaikant su savo kaimynais ir tik laukiant apgelbos užrubežiuose, vakaruoese, yra tik viena tuščia svajonė.

Kad Lenkija plačiau ne prasižioja, idant Lietuvą daugiau apžiojus, tai ji daro tai ne dėl baimės iš francuzų, anglų ar net ir tautų lygos protestų, tik ji tai nedaro dėl baimės iš Vokietijos ir Rusijos pusės. Žinoma, tas dar nereiškia, kad jau todėl reikalinga kokia sajunga su Vokietija; vokiečių geroji širdis jau šiektiek pažįstama, tad ir jų palankumo iliuzijomis nereikia save viliot, reikia tik stengtis su jais gyvent geruose prietikiuose, kaip tai tinka kaimynams, ir tuomi gaut sau šiokią-tokią užvėją prieš lenkus.

Su Rusija visai kitas dalykas. Čia ypatingai reikia elgtis budriai laikantės atsargumo politikos, ir kiek galint reikia lietuviams but palankiais Rusijai, be atsižvelgimo, kokių pažiurų žmonės šiadien Rusiją valdo, tik reikia elgtis labai atsargiai visame, nes komenternas Maskvoje svajoja apie pasaulinį bolševizmą, o pati valdžia dar niekam ne užtikrino tarptautiškų sutarčių išlaikymo garbę. Bet visgi tas dar nereiškia, kad dabartinę Rusijos valdžią reikia erzint savo prisidėjimu į bent kokias politiškai-militariškas sajungas, nes ten dedantės nieko praktiško sau atsiekt nebutų galima, tik prieš Rusiją butų nusistatoma. Taigi kaikeno taip idealizuojama Pabaltijos valstybių sajunga, kartu su Lenkija, kurion Finija vargiai kada priklausytų, jokios naudos nežada, apart pavojaus rusų pusėje.

Reikalinga tad nuoširdaus atvirumo, pasitikint, kad nė broliai latviai, nė draugai estonai nesupyks, nes ir jie dėl lietuvių Vilniaus su lenkais bičiuliuotis nesivaržo. Tad ar galima abejot dėl naturališko Rusijos didumo ekspansijos į Baltikos jures, kurių patogiausiomis durimis yra Ryga ir Talinas? O kas gali užtikrint, kad atsigavę rusai ateityje nenušluos tų dviejų valstybių nepriklausomybę? Juk, iš dalies, dėl savo geografiškos padėties, tos dvi valstybės iš praeities nepriklausomybės tradicijų neturi. Tad Estonija ir Latvija savo nepriklausomybę išlaikyt gali tik stipriuose, tautiškuose ir ekonomiškuose, ir nuolaidžiuose ryšiuose su Rusija. Gi Lietuvai su šiomis trimis išlygomi turint dar ir garbingas savo valstybės nepriklausomybės tradicijas ir esant nuošaliau tų trijų valstybių, viena kitai priešingų, yra daug lengviau savo nepriklausomybę išlaikyt, tad kokiems galams ir butų reikalinga veltis į pavojingas sajungas?

Gal dėl solidariškumo? Ar užuojautos broliams ir draugams? Tačiaus, ar rasis kas, kuris galėdamas nuošaliai pasilikt, dėl solidariškumo ar ultruizmo drauge dėl brolių ar draugų, kad ir dėl klaidos šoktų į pražutį? Beto, juk pavyzdžiu, kad ir broliai latviai, ar kištų savo galą į Lenkijos nasrus, jei Lenkija ir visą Lietuvą, kaip ir Vilnių, prarytų? Galbut jie dar džiaugtųsi tokiame atvejuje, kad ir dėlto, kad jų Letgalijos kelis valsčius ir Liepojų ne apžioja.

Pagaliaus, juk ir lietuvių, kad ir be Vilniaus, susitaikymo su lenkais, latviai nemažiau gali norėt negu vokiečiai, nes tada jie netektų užvėjos prieš Lenkijos imperialistiškas pretensijas prie jų žemės. Ir Majerovico, to didelio lenkų prieteliaus, pastaruoju laiku lietuviams rodoma prielankesnė politika tokio nusistatymo baimės vaisius.

Kadangi taikymosi su lenkais reikalais reikalas didžiosios politikos lietuviams vis labiau brunkamas: tai ambasadorių tarybos primygtinos, nemandagaus tono rekomendacijos, tai besiartinanti Gegužio 1 diena, nuo kurios lenkams reiktų atidaryt Nemunas į Klaipėdą ir kitus komunikacijos kelius. Bet ir čia nereikia skaitytis su vakarine pilitika, nė su kaimynų ypatingais norais, tik reikia žiurėt savo reikalų, ir tik tada bus galima ir lenkams rubežių atidaryt, gal kurį laiką ir Vilniaus negaunant, kaip tik bus tautiškai ir ekonomiškai sustiprėta, ir tada jokia lenkų politika nebus pavojinga. Taigi ir reikalinga orentuotis savo tautos reikalais, o ateis laikas, kad nė su lenkais nebus pavojinga tartis, o tuomtarpu Vilnius bus atgautas, nors ir su patim velniu reiktų dėtis. Tik tame reikale lietuviams ne padės nė Amerika, nė Anglija, nė Francuzija, pagaliaus nė Tautų Lyga ateis talkon lietuviams atvaduot Gedimino pilį.

Ir mergos "bosauja"

Atmename laikus, kuomet Lietuvoje klestėjo tarpe žmonių vienas, įsigyvenęs netikęs paprotis, tai nepakanta žmonių kitos tikybos, ir todėl vargas buvo kitatikiui apsigyvenus tarpe katalikų. Tik vieni stačiatikiai buvo laimingi, nes už niekinimą stačiatikių grumojo "katorga" ir "siberija". Mahometonai irgi buvo kiek laimingesni, nes lietuviai juos skaitė labai žiauriais žmonėmis, tad bijojo jų keršto ir duodavo jiems ramybę. Bet užtai buvo nelaimingi žydai ir net patys lietuviai, išpažįstanti katalikams artimą evangelikų tikybą.

Evangelikams netik kad buvo labai ankšta tarpe katalikų gyvent ir su savo papročiais pasirodyt, bet ir kerštas jiems grumojo ant kiekvieno žingsnio. Kaimų bernai kartais nuėję į jų bažnyčias sukeldavo trukšmus labai ne išmintingai pasielgdami, o praeidami pro kapus, mėtydavo akmenis į kryžius ir purvais drabstydavo į atvaizdas to paties Kristaus, kurio atvaizdas jie prieš porą valandų bučiavo savo bažnyčiose.

Didesniam paniekinimui šitų žmonių, kaimuose išsiauklėjo net pravardžiavimai jų lotangariais, fliukais, arkliais ir kitokiais žmogui netinkančiais vardais. Jų kunigai pravardžiuota bambizomis, kunigužiais, klekneriais ir kitaip. Šitas netikęs įprotis net ir šiadien dar praktikuojamas čia, Amerikoje, kur jau rodosi reikėjo persiimt kitokiais papročiais, šalyje, kurioje svetimtaučiai tokių papročių ne pažįsta ir kiekvienam dvasiškiui nedaro išimties. O tarpe mųs visgi dar yra žmonių, kurie netik pakampiais, bet ir laikraščiuose, viešai niekina kitų tikybų dvasiškius, pravardžiuodami juos tais pačiais vardais, kuriais pravardžiuodavo praėjusiuose laikuose tamsųs kaimų bernai.

Bet Lietuvoje šiadien jau viskas kitaip negu buvo praeityje; viskas ten persimainė, viskas virto kiton pusėn. Ten tikyboms įstatymai nedaro išimties. O betgi papročiai, iš žmonių tamsumo paeinanti, visgi dar gyvuoja, ir juos praktikuoja kas tik pasigauna progą, net ir mergos, dirbančios valdžios įstaigose.

Lietuvoje yra priimta formos, sulyg kurių valdžia turi reikalus su įvairių tikybų bažnyčiomis ir kartas nuo karto joms rašo laiškus. Tokiems laiškams yra atspaudinti lakštai su reikalingu tekstu, kurio pradžioje, prieš kunigo vardo įrašymą, yra atspaustas žodis "kunigui". Dabar reformatų kunigas J. Šepetys skundžiasi "Lietuvos Žiniose", kad valdžios įstaigose dirbančios mergos, rašydamos tokius laiškus reformatų kunigams, išbraukia žodį "kunigui" ir vieton jo ranka įrašo "šventikui".

Žodis "šventikas" yra paimtas iš rusų kalbos "sviaščenik", kuris reiškia dvasiškį, kaip kad angliškai "clergyman" ir jis jokiu įžeidimu niekam negali but skaitomas. Tačiaus jis visgi yra įžeidimu, kuomet jam daroma išimtis. Ir kunigas Šepetys turi tiesą skųstis, kadangi jis ir kiti, yra įžeidžiami tyčia, kaipo išimtys. Įžeidimu yra tas dar ir todėl, kad tai daroma tų, kurie neturi tiesos tai darėt. Jei valdžia randa reikalą lakštuose atspaust žodį "kunigas", tai samdininkės mergos neturi mažiausios tiesos tuos žodžius išbraukt ir jų vieton įrašyt kitus, tik iš tamsunų papročių paimtus.

Ekonomija ir kas?

Prezidentas Coolidge prie kiekvienos progos siulo šalies gyventojams ekonomiją, ragina visus laikytis ekonomijos, arba pratintis prie taupumo. Tas yra geras patarimas ir butų gana sveikas, vienok tiems patarimams daugelis ėmė netikėt, kuomet tas pats prezidentas leido padidint algas senatoriams, kongresmonams ir kitiems valdžios aparato nariams.

Toks leidimas padidint algas, netik kad pagimdė netikėjimą siulomai ekonomijai, bet dar nuvedė daugelio mintis ir prie klausinėjimo vienas kito kaip daug parsieina šalies gyventojam palaikymas įvairios administracijos. Kaikas jau spėjo apskaityt, jog per pernykščius metus palaikymas miestų ir valstijų administracijos parsiėjo dešimts milijardų doliarių, neskaitant to, kiek parsiėjo palaikymas federališkos valdžios. Tokiu budu pasirodo, kad ekonomija siuloma ne iš to galo, nes kuomet paprastiems žmonėms patariama taupumas, tai tuom patim, iš kito galo, didinama aikvojimas, didinant skaitlių įvairių valdininkėlių ir laikas nuo laiko didinant jiems algas.

Seniaus buvo stebimasi kaip daug biurokratijos buvo Europos monarkiškose valstybėse ir kaip daug pinigų žmonės turėdavo sumokėt visų tų biurokratų palaikymui. Šiadien Europos valstybės juokiasi iš Suvienytų Valstijų, kad šios prisiveisusios tiek biurokratų, kad jiems algas apmokėt tuojau nebus kam, kadangi jau ir dabar kiekvienam piliečiui, tik vienų miestų ir valstijų administracija piliečiams parsieina apie po dvidešimts tukstančių doliarių už kiekvieną sekundą jų tarnystos, o tos administracijos armijas kasdien didinant, didinasi ir jų palaikymo išlaidos.

Tam viskam priežasčia yra įsivyravimas partijų. Prie kiekvienų rinkimų dirba armijos įvairių agitatorių kiekvienai partijai, ir vienai kuriai rinkimus laimėjus, paskui visos tos armijos priimama administracijon, kad apmokamomis vietomis joms atlyginus už darbą, paneštą priešrinkinėse agitacijose. O kad tas kas kart vis didinasi, tad ir susidarė tokios armijos įvairių valdininkų, taip didelės, kad beveik pusė jų neturi ką veikt, o algas visgi ima, kad ir bereikalingai, kas jokiu budu negali but priskaitoma prie ekonomijos.

Bankų bėdos.

Bangininkai skundžiasi, kad šiais laikais bankoms yra didelis vargas, nes jų globojami pinigai neneša jokios naudos, arba jie nieko ne parneša, o išneša labai daug, kadangi reikia užlaikyt savo stotis, kas parsieina labai brangiai, reikia mokėt darbininkams dideles algas, reikia depozitoriams išmokėt nuošimčius ir dalininkams dividendus, valdžiai mokesčius, ir taip, ot, nors imk ir kaszinką daryk, kad "galą su galu sudurus".

Kad jos kenčia krizį, tas yra įtikėtinu, tik jau tą viską reikia aiškint ne išeigų didumu. Stočių palaikymas, darbininkams algų mokėjimas, nuošimčių ir dividendų kaipir valdžiai mokesčių mokėjimas, yra jau perdaug paprastas pasiteisinimas, kas anaiptol dar bankas ne stumia į vargą, ką galima patikrint jų pačių laikraščiuose garsinamomis metinėmis atskaitomis. Bankos, kurios prieš dešimtį metų visą apyvartą skaitė šimtais tukstančių, visos jos šiadien skaito milijonais. Taigi aišku, kad bankose pinigų "kaip šieno". Prie to dar reikia primint ir dividendus. Kuomet kitų korporacijų dalininkai šiais susmukimo laikais pasiganėdina vienu ar dviem nuošimčiais, arba ir negavimu jokio reikia pasiganėdint, tai bankų dalininkai už pernykščius metus pasidalino 100%. Depozitoriams nuošimčiai apgnaibyti tai vienu, tai pusantro nuošimčio, kas irgi negali but priskaitoma prie išlaidų.

Visas vargas paeina tik iš to, kad pramonė susmukus. Nors pinigų bankose yra milijonai, tai jie betgi nieko ne parneša, kadangi iš bankų beveik niekas neskolina, ir tokiu budu pinigai parsieina laikyt namie, jokio nuošimčio už juos ne gaunant. Reiškia, bankose pinigų yra perdaug, daugiau negu jų galima skolint pramoninkams, iš kurių butų galima gaut 6 ar 7 nuošimtį.

Dabar jos ieško pagelbos. Massachusetts valstijoje bankos pasirupino legislaturoje gaut leidimą pirkt žemę ir namus, miestuose ir kaimuose, idant taip pirkliaujant nejudinama nuosavybe, butų galima ką nors pelnyt. Šita bankų pramonė, žinoma, pakas duobę daugeliui firmų ir pavienių žmonių, kurie ikišiol užsiimdavo nejudinamos nuosavybės pirkliavimu, ir daugelis spėjo susikraut didelius lobius.

Rado seną miestą.

Harringtono ekspedicija Nevadoje, prie Muddy upės, tarpe St. Thomas ir Overton, atrado žemėje seną miestą, kurį sprendžiama iš surastų liekanų, buvus prieš 10,000 metų. Reiškia, Amerikoje prieš dešimtį tukstančių metų jau buvo miestai, kuriuos daugel kas manė susikurus tik po Kolumbo buvimui. Kol visas tas radinys bus kaip reikiant apžiurėtas ir ištirtas, manoma, ims kelis metus, o paskui jo atminčiai toje vietoje bus įrengtas parkas.

Atrastas miestas pavadinta laikinai vardu "Pueblo-Granda de Nevada", nes iš liekanų sprendžiama jį taip vadinusis laike savo egzistavimo ant žemės paviršiaus. Dabar svarbu bus susekt priežastis, kurios privertė jį sunykt ir žemėn nugrimst. Tarpe griuvėsių randama daug saidokų, peilių ir žagrių, padarytų iš gyvulių kaulų.

Pirmas susikirtimas.

Tarpe prezidento Coolidge ir senato įvyko pirmas susikirtimas, kuomet prezidentas nominavo federališku prokuroru Warren'ą ir šį senatas turėjo užtvirtint. Mat Suvienytų Valstijų ministerių gabineto pirmininku arba priemeru yra pats preziedntas, tad jis organizuoja gabinetą, arba nominuoja kandidatus į tuščias ministerių vietas, kuriuos senatas turi užtvirtint.

Šiuomkart senatas pasidalino į dvi dali ir balsuojant dviem balsais prezidento nominuotas Warren ne užtvirtintas. Tai pirmutinis susikirtimas tarpe prezidento Coolidge ir senato. Prezidentas vienok to nepaisė ir antru kartu Warren'ą nominavo, bet ir šiuom kartu Warren'o nominacija didžiuma balsų senate tapo atmesta. Negalint Warren'ą įstatyt, prezidentas nominavo Sargentą, ir dabar senatas jau sutiko su nominuojamu kandidatu, ir didžiuma balsų Sargentą užtvirtino.

N u b a u d ė. Berne, Šveicarijoje, teismas nubaudė dviem šimtais frankų baudos M. Canow, leidėją socialistiško laikraščio "Volkswasht", kuriame jis apjuokęs Dievą. Teisme kaltintasis prirodinėjo, jog jokio Dievo nėra ir primetamas niekinimas negalėjo nieką įžeist. Teismas vienok buvo kitokios nuomonės. Vedant Canow'ą iš teismo, susirinkusios žmonių minios metė jam po kojų gėlių bukietus.

"P a s k o l a". Firma "Colt Patent Arms Company" Hartforde, Konektikuto valstijoje, iš Lenkijos gavo užsakymą padirbt už šešis milijonus doliarių kulkasvaidžių ir kitokių ginklų. Tai bus dalis paskolos, kurią Lenkija išsiprašė Suvienytose Valstijose.

B a d a s. Austrijoje, dėl nenormališkos žiemos, dėl tankių lytų ir stokos šalčių, šiuosmet tikimasi neturėt žieminių javų derliaus, ir todėl laukiama ateinančiuose metuose didelio bado, nes nebus netik grudų, bet ir gyvuliams pašaro.

D ė l g e r o v ė s. Konge pradėjo platintis tarpe Bulaba giminės žmogėdystė; šeimynos mirusius savo narius ne laidoja, bet suvalgo. Keliose vietose tai susekus ir ėdikus areštavus, jie teisinasi tai darą žmonių gerovei, idant sumažinus išlaidas.

P r o t e s t u o s. Lietuvos valdžia rengia aštrų protestą popiežiui, kad išreikšt savo pasipiktinimą popiežiaus pasirašymų konkordato su Lenkija, pavedant užgrėbtos Lietuvos bažnyčias Lenkijos prezidento valdžiai.

L a i m ė j o. Latvijoje, renkant Rygos miesto valdžią, kandidatu gavosi ir vienas lietuvis iš socialistų tarpo, Augustas Voronevskis (iš pavardės jis vienok į lietuvį ne panašus, greičiau gali but koks baltgudis).

PO MEDŽIU.

Malonųs broliai ir sesers! Turbut daugiausia trukšmo padarė praėjusios savaitės žinia iš Lietuvos, kur minios žmonių savo susirinkimuose ir demonstracijose parodė savo piktumą bažnyčiai arba jos valdžiai, valdžiai tos pačios bažnyčios, prieš kurią jie jau nuo senia papratę lenktis ir jos klausyt. Šiuomkart vienok minios kitaip pažiurėjo į bažnyčios valdžią, kuomet aiškiai pamatė kaip ta valdžia skaitosi su miniomis ir kaip ji pataikauja tik galingesniems, kurie kardais dienomis ir naktimis barškina ir grumoia kitų laisvei, kurią pasiryžę išplėšt kiekvienoje valanodje.

Vargiai butų reikalinga čia atkartot visą atsitikimą, kadangi tas viskas jau buvo laikraščiuose paskelbta. Čia vienok liekasi įsitėmyt žmonių drasą ir stiprų stovėjimą už savo teisingus reikalavimus, prieš skriaudas, kurias svetimieji ant jų krauja. Lietuvoje toks pasiryžimas ir toks pasidrasinimas nueit prie popiežiaus atstovo namų ir ten mėtyt į tą atstovą kiaušiniais tai yra tiesiok ne lauktas atsitikimas, ypatingai to nebuvo galima tikėtis Lietuvoje, kur žmonės buvo papratę prieš kunigą iš toli imtis kepures nuo galvų ir jiems lenktis. O vienok dabar atsitiko taip, kad net ir tikėt, rodosi, nesinorėtų, kad tie patys žmonės gatvėmis demonstruotų, protestuojant ne prieš kokį paprastą valdininkėlį, ne prieš viršininką ir net galiaus ne prieš paprastą kunigą, bet prieš patį bažnyčios augščiausį viršininką popiežių, ir net pasikėsintų kiaušiniais apmėtyt jo atstovą, ne paprastą kunigą, bet pralotą!

O kas tuos žmones prie to padrasino? Kas juos pagundė prie tokių protestų ir tokių pažeminimų augštesnio kunigo, ko pirmiau negalima buvo tikėtis? Padrasino juos gynimas savo tiesų ir stovėjimas už teisybę. Tai savo rušies revoliucija, kuri, be abejonės, visgi duos šiokias-tokias pasekmes. Rods, galbut popiežius čia ne nusigąs ir lenkams pripažintą Vilnių Lietuvai ne pripažis, nes tai butų perdidelis pasirodymas kaip jis veikia ne apgalvotą darbą, kurį ir pats jis nemoka įvertint. Bet šis atsitikimas privers jį kitą kartą but atsargesniu ir privers užsimojus ką veikt, pirmiau pagalvot, ar užsimojimas yra vertas ko.

Tuomi atsitikimu visi labai užsiinteresavo. Pilni laikraščiai išvadų iš to atsitikimo, ir niekas dar ne pasakė nė pusę žodžio, kuriuomi butų papeikti tie žmonės už savo drasumą ir pateisintas pats popiežius su savo atstovu. Priešingai, vieton to, visur protestavusiems žmonėms pripažįstama teisybė, gi popiežiui kaip ir jo atstovui išreiškiama papeikimas. Net taip vadinami katalikiški laikraščiai, kurie yra pripratę bažnyčią ir jos valdžią statyt pirmiausioje ir augščiausioje vietoje, kad ir be jokio reikalo, ir tie išsireiškia su papeikimais popiežiui ir jo atstovui. Mat čia jau perdaug aiškus dalykas, kurį niekas negali nė iškreipt, nė užgint.

Beto dar katalikų laikraščiai pakelia ir daugiau minčių, kurios veda prie prisiminimo apie popiežiaus politiką, kuri visur vaidinasi. Pakelia mintį ir verčia prisimint, kad popiežius dabar pasirodė su skriauda lietuviams tik todėl, kad jis nepažįsta lietuvių tautą, ne pažįsta ir pačią Lietuvos valstybę, ir ją žino tik iš girdėjimo, ir todėl jis mano ją esant kokia tai ne gyvuojančia valstybėle, arba gyvuojančią be savo tiesų. Ir kitaip jis negalėjo manyt. Jei jam butų buvę žinoma Lietuvos ir lietuvių tautos buvimas, jis butų buvęs atsargesnis, nebutų Lietuvos kraštą pripažinęs Lenkijos nuosavybe, nes butų žinojęs, jog Lietuva yra valstybė ir turi tiesą savo nuosavybe skaityt tai, kas jai priklauso. Ir tada jei nebutų priešinęsis lenkų reikalavimams, tai bent butų nusidavęs juos negirdįs, kaip nusidavė negirdįs tų pačių lietuvių skausmų ir dejavimų kada Rusijos kazokai Kražiuose kankino žmones bažnyčioje ir už bažnyčios, tik užtai, kad tie savo bažnyčią gynė. O negirdėjo jis tų skausmų ir dejavimų tik todėl, kad žinojo, jog lietuviai buvo svetimos valdžios vergais. Jis nutylėjo ir prieš Turkiją, kada ta ištrėmė Turkijoje apsigyvenusį grekų patriarką Konstantiną, ir nutylėjo tik todėl, kad Turkija pasirodė galingesnė už grekus ateivius, laikinai apsigyvenusius Turkijoje. Ir taip visada tylima prieš galingiuosius, o toks tylėjimas kaip tik ir reiškia pritarimą tiems, kurie turi didesnę spėką ir galę, ne atsižvelgiant į teisybę.

Teisybė, galbut čia pats popiežius ir nėra tam viskam kaltas. Juk jis apsistatęs savo ministeriais ir deputatais, vadinamais kurijomis. Galbut tie politikieriai, lenkų papirktĩ, tą viską sudarė. Juk tose kurijose yra net ir pačių lenkų. Bet nejaugi pats popiežius apie tai galėjo nežinot. Juk jis yra augščiausis viršininkas ir tik jis turi patvirtint visus dokumentus, iš vatikano išeinančius. Ir čia jau nebus pateisinimo nežinojimu viso to dalyko, kaip lygiai niekas nepateisins nežinojimu ir to, kas dabar Lietuvoje atsitiko, kad teisingiems savo tėvynės mylėtojams išsisėmė kantrybė, ir jie pasiryžo net su kiaušiniais atlankyt praloto, popiežiaus atstovo namus.

Šiaip ar taip dalyką ėmus, visgi aišku kaip Lietuvos žmonės drasiai gina savo tiesas. Senovės lietuvių priežodis sako, kad už teisybę galima ir prieš karalių netylėt. Ir šitas senovės priežodis pas lietuvius dabar pasirodo tikrenybėje, kuomet jie užmiršo kunigo, ir tai dar net praloto svarbą, ir parodė jam savo drasumą, apsilenkdami net policijos draudimų. Todėl ir reikia pripažint, jog lietuviai moka įvertint dalykus ir visuomet jie drasiai kovos už savo reikalus, idant atgaut visas jiems ginklu ir prievartomis išplėštas tiesas. Per šimtmečius jie grumėsi su plienu apsikausčiusiais kryžeiviais, gindami savo šalies liuosybę, su apšvietos ginklu jie kovojo per daug metų su pavergėjais slavai, kol atsiekė tikslą. Jie drasiai, apsiginklavę teisybe, galbut per daug metų kovos ir su šiadieniniais savo apjuokėjais ir tais, kurie prievartomis Vilnių pasisavino bent laikinai.

Todėl, malonųs broliai ir sesers, reikia įsivaizdint kaip musų broliai gina savo tiesas, jieškodami teisybės, nežiurint kas ją jiems butų išplėšęs. Jie bile dieną pakels ginklą ir begėdžiui kaimynui, paglemžiusiam Vilnių. Tad musų visų pareiga juos šelpt visose jų kovose kas kuom galime. Kas pinigu, kas patarimu, kas simpatijomis ar darbais, kiekvienas stokime jiems talkon ir padėkime jiems teisybę atjieškot. Šiadien yra tokių musų brolių, kurie turi drasos pasisakyt, jog čia jam tėvynė ir nesvarbu kas užjuryje dedasi. Bet toki išsireiškimai liekasi tik gėda jiems patiems. Męs tos gėdos neprisileiskime.

Žmogus.

LIETUVOS SPAUDOS BALSAI.

Naujų kelių bejieškant.

"Lietuvis"— Šių laikų pasaulis jau yra matęs daug įvairių eksperimentų ir jie dar ir dabar nesibaigia. Visur valstybinio maštabo gyvenime vedama naujos reformos, nauji pertvarkymai ir kas tam priešinasi, turi but be pasigailėjimo nušluotas.

Tai žiaurus, revoliucinis žingsnis, bet kai kur pasaulio diplomatai pateisina jį žmonijos labui, darydami eksperimentus su pačia žmonija—liaudžia. Tačiaus taktika, principai turi but išlaikyti, kad ir daugelis nuo to turėtų nukentėt.

Geras pavyzdis mums prieš akis—tai Sovietų Rusija. Rudenyje iš visų derlingesnių gubernijų ėjo transportai grudų per visus uostus, nors Sov. valdžia nujautė, kad bus viduje nepriteklius, tačiau norėjo pasauliui įrodyt, turinti ką eksportuot.

Nelengvai sekėsi paskutinį kąsnį kaimiečiui iš rankų išplėšt, bet reikėjo valstybės finansus pataisyt. Neturėdami ką išvežt, pradėjo jieškot paskolos užrubežyje—pas francuzus, anglus, amerikiečius. Šie tuojau pareikalavo senų skolų ir už nacionalizuotus savo piliečių Rusijoje turtus atlyginimo, dar ir su geromis gvarantijomis. Taigi iš vakarinės Europos teko tik gražių žodžių išgirst, o pradėtas eksperimentas nelaukia. Reikia naujų kelių jieškot. Agitacija sąjungininkų kolionijose: Indijoje, Egipte ir kitur. Anglai tuojau stengiasi sudaryt frontą iš Rumunijos, Lenkijos ir Pabaltijos valstybių, o Amerika naujam rusų karaliui Cirilui skiria milijonus doliarių organizuot iš esančių užrubežyje rusų emigrantų kariumenę, kad sudarius ginkluotą pajiegą prieš bolševikus.

Visos pastangos nueina niekais. Tenka jieškot naujų kelių. Kaip tik Sov. valdžia atsigrįžta nuo vakarų į rytus, ir suranda sau kreditorių be priekaištų—atiduok senas skolas, atlygink už nacionalizuotus turtus ir tt. Tiesa, naujas kreditorius — Japonija—neskolins pinigų, bet už tai duos 50%esančių Sahaline žemės turtų: anglio, naftos ir kitų, o už juos jau galima bus gaut užrubežyje aukso. Tai vienas laimikis. Dabar ir sąjungininkai turės, be abejo, nusileist, o ypatingai Amerika, turinti mažiausia reikalavimų iš Sovietų ir norėdama Japonijos pramonei kelią pakirst. Kas iš to išeis, pamatysime ką sugalvos pasaulio diplomatai ir Rusijos vadai.

Dabartinis Rusijos triumviratas—Kamenievas, Stalinas ir Deržinskis keičia vidaus politiką. Išsiuntė Trockį į pietų Rusiją gydytis, dabar atėjo eilė Zinovjevui. Greitai ir tas, turbut, komandiruosis gydytis, ir tada jau komunistų partija bus laisva nuo dviejų užsispyrėlių, ikišiol ją varžiusių.

Šie pastarieji pamatė, kad vien darbininkais pasiremt negali, pradėjo kreipt domą ir į kaimiečius—ukininkus. Tai pakartojimas 1921 metų eksperimento—sutvert nepartyvišką organizaciją, į kurią galėtų įviliot kaimiečius, pastaruoju laiku taip įtužusiai pradėjusius žudyt komunistus kaimuose. Negavus užrubežyje paskolos, tenka vėl jieškot naujų įeigų šaltinių—linai, sėmenys, pakulos, kiaušiniai ir kita. Tai vis produktai geruoju ar piktuoju iš ukininkų atimti (išskyrus mišką) kurie eksportuojami į užrubežį. Pinigų reikia, duonos truksta, o blogas ukininkas, kada rudenyje javus parduoda, o pavasaryj pats pirkt važiuoja. Šių metų biudžetas siekia iki 2 su puse miliardų aukso rublių išlaidų, o iš jų 200 milijonų jau paskirta agitacijos tikslams. Dalį, žinoma, gaus ir musų komunistai. Tai benebus paskutinis jų eksperimentas dar sykį bandyt sukurt pragarą Europoje. Nepavykus Estonijos "putčui", dabar koncentruoja visas agitacines pajiegas Besarabijoje. Gal pasiseks pradėt kivirčius su Rumunija, o vėliau ir su lenkais. Juk ir didžiosios karės liepsna iš ten kilo.

Europa žaidžia dar su Rusijos hegemonija ir ramiai žiuri į eksperimentus, daromus su šimtu milijonų žmonių, besidaužančių geležiniame narve.

Aišku visiems, kad kol nebus Rusijoje normališkos tvarkos, nebus nuosavybės principas pripažintas ir žmogaus laisvė, tol nebus ramumo Europoje, nes ar galės prie tokių salygų kada nors susikurt privatiškos bendrovės, trestai—tai didelis klausimas. O jei ir pradėtų kurtis, tai kas gvarantuos, kad vieną gražią dieną tas viskas negali but nusavinta, atimta, sunaikinta. Tai principai, kurių Rusijos valdžia negali atsisakyt, kitaip ji nustoja savo revoliucinės galės.

Ar tos visos sumos pinigų, tie 200 milijonų aukso rublių, paskirtų naujiems sukilimams pasaulyje, agitacijai ir komunistų partijų veikimui palaikyt išmesti, jau bus paskutinis valdžios eksperimentas, sunku pasakyt. Ir tas frontas, kurį šiadien stato anglai su francuzais iš Rumunijos Lenkijos ir Pabaltijos valstybių (kol kas be Lietuvos), nebus vienur, kitur agitacijos palaužtas. Jis dar nėra faktiškai sudarytas, nes Latvija ir Estonija bijosi daryt militarišką konvenciją su agresyviška Lenkija. Dabar, kilus Danzigo konfliktui su lenkais, tą pamatė ir latviai, ir estai, ir pati Tautų Sąjunga, vis tik sugėbėjusi bent laikinai sudraust lenkus atsisakyt tiesioginio Danzigo okupavimo. Klausimas ir dabar dar neišrištas laukia, kada Tautų Sąjunga tars savo lemiantį žodelį. Ar nepanašus ir Vilniaus užgrėbimas iš Lietuvos ir reikalavimas iš latvių dar šešių valsčių. Toki siekiai negali sudaryt normališkų santikių jokioms apsigynimo konvencijoms ir sutartims, kad ir blogiausiuose atsitikimuose. Dėl kokios nors stiprios pajiegos sudarymo prieš Rusiją šiadien dar negalima nieko aiškaus tart, kol nebus tarpusavio solidariškumo ir atvirumo tarp lenkų ir Pabaltijos valstybių (Estonijos, Latvijos, Lietuvos ir Finijos), kol lenkai, pametę savo užgrėbimo tikslus, pasuks teisingumo keliu.

O kol to nebus, tai Rusijos siekiams kelias neužkirstas ir taika Europoje negvarantuota. Jei naujų kelių jieško Rusija, tegul jieško jų ir Tautų Sąjunga, tik teisybės ir tiesotumo dėsniais pasiremdama.

P. Šilovarnis.

Gyvenimo sukuryje.

"Lietuvis"— Pažvelgę šiadien į musų nepriklausomos Lietuvos vidujinį gyvenimą, męs matome didžiausią sukurį. Nespėjome dar visai atgaut savo sunkiai iškovotą nepriklausomybę ir vos tik apsigynę šiek kiek nuo išlaukinių priešų, męs nesutelpame savo šalyje, tarytum mums čia butų ankšta, svetima. Nepasitenkindami ramiu kurybos darbu ir kitais naudingais naujai atgimusiai šaliai darbais, męs vedame aštrią partyvišką kovą. Pastaraisiais laikais ši kova tiek paaštrėjo, kad partyviški laikraščiai tai kovai paveda ilgiausius straipsnius. Per laikraščius vieni kitus šmeižia, pravardžiuoja, drabsto purvais. Argi tai linksma musų naujai atgimusioj valstybėj? Šiadien męs, iškovoję kruvinu prakaitu nepriklausomybę, turėtume ja džiaugtis, gėrėtis, didžiuotis ir ramiai sau ir taikiai gyvendami varyt kulturos darbą. Bet, dėja, to pas mus nėra. Ir nematyt giedros. Daugiausia griežtas partyviškumas pas mus apsireiškia prieš seimo ir savivaldybių rinkimus. Šitie gyvenimo periodai, reikia pripažint, žemesnių žmonių sluogsniuose nedaro pažangos. Čia kiekvienas partijos narys agituodamas giria savo, žada už jį duodantiems balsą aukso kalnus, ir gerovę, ir vis tai, kad tik jį išrinktų. Tuom tarpu, kas su juom nepakeliu, tuos šmeižia, išvadindamas įvairiais žodžiais. Ką gi sako kai kurie musų kaimo žmonės apie tokius agitatorius? Man teko daug kartų susidurt su kaimiečiais, kurie šitaip kalba: "Nelaiminga musų Lietuva, kad pagimdė tiek daug politiškų partijų. Tų partijų agitatoriai, savo pažadais klaidina mus. Suprask tu dabar, kaimo žmogus, kuris iš jų tiesą kalba" ir tt. Tai tokia maždaug nuomonė musų kamiečio apie partijų agitatorius.

Tautiškumas pas mus Lietuvoje buvo kiek daugiau jaučiamas pradžioje kurimosi musų nepriklausomybės. Bet dabartiniu laiku jis yra labai apmiręs. Reikia pasakyt, kad tautiškumas kiekvienoje valstybėje turi plačiai gyvent. Ten, kur tautiškumas yra silpnas, šalies piliečiai yra išnaudojami įvairiais budais svetimtaučių ir kitų šalies priešų. Męs šiadien negalime ramiai žiurėt į musų tokią griežtą partyvišką kovą, kurios dėka yra užmirštami svarbesnieji musų dienų reikalai ir neinama prie galutino šalies sutvarkymo. Šiadien męs savo obalsius turime visur kelt ir jais ragint musų įtužusią ir įsibangavusią visuomenę pažadyt rimčiau šalies likiman ir grįžt iš tų bangų prie ramaus, kulturiško, gerovės ir visuomeniško sutvarkymo.

Musų sostinė Vilnius šiadien yra dar toliau nuo musų atitrauktas. Nėra vilties jį diplomatišku keliu atgaut, nebent ištikus karei ar paėmus Europos politikai kitą tendenciją. Ir tai vis tik dėka męs valdančiųjų partijų diplomatams.

Pažvelgę šiadien į vakarinės Europos politiką, męs jaučiamėsi esą didžiausiame sukuryje. Ten viskas verda, keičiasi, nieko pastovaus nėra Ir nematyt, ar nutils, kuomet nors įsibangavęs gyvenimas. Tiek iš vakarų, tiek iš rytų, ramybės nėra ko greitai laukt.

Tad, budami tikri tautininkai, neškime savo idėjas į kaimą, ten aiškinkime musų kaimiečiui, kad męs, tautiškumu apsišarvavę, galėsime išlaikyt savo sunkiai iškovotą nepriklausomybę ir ramiai žiurėt į šviesią Lietuvos ateitį.

Aug. Povylaitis.

Dėl kratų ir areštų.

"Mokykla ir Gyvenimas" —1918 metų pabaigje, baigiantės vokiečių okupacijai Lietuvoje, Mariampolės pažangesnieji žmonės, norėdami padėt eit mokslą Lietuvos jaunuomenei, kur dėl karės ir okupacijos buvo likusĩ be lėšų ir galės tęst mokslą, įkurė moksleivių bendrabutį Mariampolėje, tuom budu atgaivindami Lietuvoje "Žiburėlio" draugija moksleiviams šelpt. Bendrabučiui butas buvo gautas iš okupacijos metų ten buvusios rusų beleisvių stovyklos. Tame name buvo stovyklos sandėlis. Kadangi namas buvo vokiečių paliktas be durių ir langų, tai "Žiburėlio" draugija, padariusi reikalingiausią bendrabučiui pataisymą, apgyvendino jame apie 20 moksleivių. Dėl lėšų stokos kai kurie lauko įėjimai į bendrabučio namus, į namo viršaus pastogę buvo ir yra ikišiol atviri. Vėliau lėšų stoka privertė "Žiburėlio" bendrabutį pasiaurint ir namų apačią išnuomuot. Čia dabar gyvena dr. Matulaičio ir menininko Šimkuno šeimynos. Jau šešetas metų, kai "Žiburėlio" bendrabutis šiuose namuose gyvuoja ir yra laikomas ypatingoje policijos priežiuroje. Nebuvo metų, kuriais čia policija ne-

butų dariusi kratą ir nieko įtariamo niekad nerasdavo. Vasaros atostogų metu šis namas esti pilnoje bendrabučio šeimyninkės dievotos Onos Grigaitytės žinioje, pas kurią atostogų metu lankėsi policijos agentai. Čia vasaros metu gyvendavo ir įvairių vasaros kursų mokytojai. Sausio 12 d. 12 v. nakčia atvyko policija, darė kratą musų bute ir bendrabučio kambariuose. Iš musų buto paimta 1604 ekzemplioriai "Šviesos" leidimo knygelių, 26 sąsiuviniai rankraščių istorijos ir augalų fiziologijos vadovėliai, daug moksliško turinio Rusijoje leistų knygų, kurias galima pirkt Kaune Kaganskio ir kituose knygynuose, vienas numeris "Pravdos", 6 paeiliniai numeriai "Kibirkšties", atvirutė su Markso paveikslu ir Markso paveikslas, nors leidimas turėta, paimtas brauningas. Vyrą mano policija areštavo 9 val. ryto jau Sausio 13 dieną ir išėjo iš bendrabučio namo. Rodėsi jau krata baigta. Tačiau 11 val. vėl grįžo ir įėjusi į niekad nerakinamą ir visiems įeinama namų viršaus pastogę, vienoj tam tikroj vietoj pakasę iš karto rado rankinių granatų visą dvyliką. Dar kiek pajieškojusi įvairiose namų vietose, policija išėjo. Kadangi laikraščiuose ("Ryte") skleidžiama daug pramanytų kalbų, prašau Redakciją paskelbt šį mano laišką.

V. Matulaitienė.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Gyvų numirėlių šalis.

Gyvųjų numirėlių šalia yra vadinama Guena, kuri civilizacijos žemlapyje pažymėta juodu tašku. Tai yra Francuzijos kalinių teritorija.

Netoli Bretonijos pakraščių, tarpe siaučiančių oceano bangų, yra ne didelė, uolos sala, vadinama L'Isle de Re, kurios krašte stovi didelis rumas, aptvertas augšta, akmeninio muro siena. Tai kalėjimas. Į šį kalėjimą atgabenama iš Francuzijos ir visų jos kolonijų prasižengėlius, teismuose pasmerktus ištrėmimui. Tris ar keturis kartus metuose, atplaukia speciališkas laivas, sustoja netoli šio kalėjimo, tada atsidaro augštojo muro geležiniai vartai, ir ginkluoti sargai iš kiemo išveda čia surinktus prasižengėlius, ir varo juos prie laivo, kurin visus ištremiamuosius suvarius, laivas plaukia šalin.

Žmogžudžiai, vagys, įvairųs niekšai ir tie, kuriems teismas pakeitė mirties baudą ištrėmimu, visi surankiojama į L'Isle de Re salos kalėjimą, kaipo surankų punktą, ir iš čia suvaroma į laivą, uždaroma visus storomis, geležinėmis grotomis ir taip vežama ištrėmiman. Kada laivas apžiurėtas, leidžiama jam kelionė. Laivas plaukia Ispanijos link, ir po kelių dienų kelionės pasuka link pietinės Amerikos, paskui sukasi į šiaurę ir taip plaukia tulą laiką, net kol po trijų dešimčių parų kelionės, priplaukiama ištrėmimo teritoriją, tą gyvųjų numirėlių šalį—Gueną.

Čia pasibaigia tremtinių kelionė ir jų gyvenimo dienos. Į šią šalį atkeliavę tremtiniai turi užmiršt visas savo viltis. Tai yra pragaras, kurį savo laiku aprašė poetas Dante Algiera. Viskas ko liekasi tremtiniams čia laukt, tai mirtis šiokia ar tokia, saulės karščio, ar nuo rekinų pavojaus. Rekinų nesuskaitomos daugybės siaubia pakraščiais ir laukia savo aukų. Buva ir kitokių mirčių, bet visos jos įvyksta gyvųjų numirėlių šalyje.

Nuo pat ankstyvo ryto, grupos tremtinių varomos prie darbo, raistuose iškapot nepageidaujamus ir niekam nereikalingus augalus. Raistai pilni įvairių kandunų, o iš augšto kepina kaip ugnies liepsnomis, saulės spinduliai, be jokio pasigailėjimo. Nepripratusius prie klimato greitai pasigauna malerija ir kitokios ligos, kurių auka greitai reikia liktis. Nuo malerijos išsigelbėjimui yra vienatinis vaistas tai Chinina, bet valdžia šį vaistą suteikia tik tiems tremtiniams, kurie yra atsižymėję savo geru užsilaikymu; kitokiems vaistas ne duodamas, ir malerija susirgę turi mirt.

Dienai pasibaigus, tremtiniai nakvynėn suvaroma į pavienes kamaras, po 50 ar 60 ypatų, be atsižvelgimo, kas sveikas ar kas serga, kas senesnis ar kas jaunesnis. Tose kamarose suvarytieji praleidžia ilgas ir nuobodžias naktų valandas; kaip tas valandas jie praleidžia, tas niekam nerupi. Todėl tankiai tarp tremtinių ištinka muštynės, imančios savo aukas. Ir nėra beveik tokio ryto, kad iš vienos ar kitos kamaros nebutų išnešamas lavonas, kaipo auka įvykusių peštynių. Niekas ne pasirupina tremtinius paskirstyt kategorijomis. Didžiausi niekšai ir iš prigimimo žudikai, kamarose laikomi kartu su tais, kuriuos gyvenimo aplinkybės patraukė prie prasižengimo. Bet ir kam juos skirstyt? Žmogus, kuris čia atkeliavo apsigyvent kad gyvenimą užbaigus, kaip tik ant kranto išlipo, jis jau paliovė but žmogum, jis likosi tik kokiu tai gyvu daiktu, tik nauju numeriu riu tremtinių knygose.

Išganymo salos.

Kelios nedidelės salos, priklausančios šios tremtinių apsigyvenimo salos grupai, tremtinių yra pramintos "išganymo salos". Kas tuom vardu šias salukes praminė, turėjo but juokingas žmogus. Tos salukės nėra kas kitas, vien nuogos uolos. Tose uolose yra duobės ir urvai, kuriuose randama papavienius, nuo krantų atsiskyrusius akmenis, ir dar be to, uolų krantuose yra urvai, lyg pavienės kamaros. Ten į tuos suvaryti tremtiniai, juose prabuva ne dienas ir savaites, bet cielus mėnesius ir metus.

Tose salukėse tremtinių gyvenimo salygos, tiesiok baisios. Per dvidešimts parų mėnesyje laikomi galutinoje tamsoje, ir tik per dešimtį dienų duodama šviesos, bet labai skupiai. Į tuos urvus tremtiniai siunčiami vienam mėnesiui, bet kol tą laiką prabuva, jie neperkęsdami salygų blogumo, ne iškenčia neprotestavę. Kiekvienas, kad ir menkiausis protestas, ar nepasiganėdinimas, duoda pasekmes, kad nepasiganėdinantis turi ten pasilikt ilgesniam laikui, o kad ir tada ne pasiganėdina, pasilieka dar ilgesniam laikui, ir taip atsiųsti vienam mėnesiui, ten prabuva kartas ir kelis metus, ir ne retai tuose urvuose baigia savo gyvenimą.

Bet tankiausia tremtiniai ilgai ne pakenčia ir tulą laiką pabuvę, neperkęsdami gyvenimo aplinkybių sunkumo ir blogumo, miršta. Kadangi salos vien uola, nėra žemės, tad mirusiųjų lavonai metama į jures. Nuskęst lavonai nespėja, nes jų laukia milijonai rekinų, kurie tuojaus apspinta ir netrukę lavoną suėda. Kiek seniaus vienoje salukėje buvo maža koplyčaitė, su varpu bokšte. Tremtiniui mirus, lavonas buvo nešamas koplyčaitėn, ir varpą suskambinus, iš didėsės salos atkeliaudavo kunigas atlikt laidotuvių ceremonijas. Dabar to nėra. Mat, rekinai išmoko suprast ką varpo balsas reiškia, ir kaip tik varpas suskambėdavo, jie didžiausiu urmu, cypdami grupavosi ant lėkštesnių krantų, ir išsižioję laukė jiems atiduodant lavoną. Kadangi pasirodė perdaug šlykštu, tad varpas dabar ne skambinama, kad rekinus nesušaukus iš anksto. Beto dar buvo atsitikimai, kad rekinams keliant trukšmus varpui suskambėjus, tuli gyvieji tremtiniai taip persigando rekinų, kad gavo proto sumišimą. Tad valdžia to jau ne pakęsdama, varpą skambint užgynė.

"Išganymo salose" viešpatauja grabinė tyla, pertraukiama kartas nuo karto, kokio pamišėlio klyksmu. Nesimato jokio judėjimo, apart tankiai pasimainančių sargų. Tik užkandžio valandose, vieno tai kito urvo angoje pasirodo su ilgais plaukais apaugusia aglva, sudžiuvus, kai šešėlis, žmogysta, kuriai nėra žinoma kas dedasi už salos rubežių; nuo dienos, kada ji čia atkeliavo, viskas paliovė egzistuot, viskas žuvo.

"Velnio sala".

Nelaimingi "išganimo sajų" gyventojai, laikas nuo laiko susiramina nors ir greitai gęstančiomis viltimis. Pamano jie retkarčiais, kad gal kada nors jie persikels iš tų urvų, kad sugrįžt ten, kur kiti žmonės gyvena, arba nors atbuvę sau paskirtą laiką, bus perkelti didžiojon Genuos salon, o gal kada susilauks ir abelnos liuosybės. Tokių vilčių vienok neturi tie tremtiniai, kurie pasiunčiami "velnio salon".

Į šią salą siunčiama prasižengėlius, išimtinai valstybės išdavikus. Jie ten laikomi pavieniuose urvuose, dienomis ir naktimis, ir iš anksto žino, jog tuose urvuose užges jų gyvybė, o lavonai bus sumesti į jures, rekinų suėdimui. Toje saloje tremtinių nedaug yra, vos keliatas kariškių ir civiliškų žmonių, kurie lobiais pasigundę, už pinigus svetimų valstybių žvalgams pardavė Francuzijos kariškus planus.

Yra dar viena baudžiamoji sala, bet ji neturi jokio vardo. Ir galbut gerai kad vardo ji neturi. Ir joje gyvena prasižengėliai, tik čia juos jau nedaboja jokia sargyba ir todėl tremtiniai čia gyvena "autonomiškai". Visi šios salos bijo, niekas ją ne atlanko. Kartą savaitėje prie jos prisiartina valtis, bet prie kranto ne plaukia. Sustoja atokiai ir iš valties ant kranto išmetama maišeliai su ryžiais, miltais, mėsa ir kitokiais gyvybės palaikymui reikalingais dalykais, ir valtis vėl prasišalina. Tik kartą metuose atsilanko daktaras, kuris apžiuri šios salos gyventojus. Mat čia gyvena tik vieni raupuočiai.

Visose salose gyvenančius tremtinius laikas nuo laiko peržiuri daktaras. Ant kurio kaktos randama šviesraudonis šmorelis, tą paskaitoma turinčiu raupų ligą ir be jokių abejojimų toks raudonkaktis, sodinamas į valtį ir gabenamas "liuosybės salon". Ir čia patekusiems jau vilties jokios nelieka, nes jokio gražinimo iš "liuosybės salos", nėra. Ar jis pasveiks, ar per metų eiles gyvens su gyvai puvančiais, niekam tas nerupi. Ši bevardė sala apgyventa gana tirštai, nes ne visi raupuočiai numiršta, tuli pasveiksta šiek tiek, ir gyvena kiek ilgiau, kadangi ten juos niekas nevaržo. Ten jie tveria lyg kokią atskirą šalį, nes augina vištas, antis, žąsis ir ožkas.

Kada valtis turi atplaukt su produktais, visi šios salos gyventojai, galinti paeit, renkasi prie kranto, kad valtį pasveikint. Jie visi taip baisiai išrodo, kad valtininkai bijosi į juos pažiurėt, ir todėl ne prisiartinus prie kranto, ir išmetus jiems atvežtus daiktus, greitai nuo jų pasitraukiama, kad palikus juos vienus, jų pačių likimui.

Mintimis perbėgus visas tas salas ir įsivaizdinus jų gyventojų likimą, galbut ir bus teisinga jas pavadinant gyvųjų numirėlių šalia.

Karščiausia vieta.

Neseniai geografai ir mineralogai tikrino karščiausia pasaulyje vieta esant Kalifornijoje, Mirties Klonyje, kur 10 Liepos 1913 m. karštis siekė 134 laipsnius F. pavėsyje. Dabar geografas Andeotti surado karščiausią vietą Afrikoje, į pietus nuo Tripolio, vieta vadinama Azizia, kur pernykščių metų Rugpjučio mėnesyje karštis siekė 136 laipsnius F. Andeotti gelbėjosi nuo troškulio dirbtinu vėju, vandeniu atšaldomu.

Suvienytų Valstijų oro ir jurių laivynas.

Kariškos kongreso komisijos posėdyje dalyvavo ir du vice-admirolai, butent J. Strauss ir H. Jones. Abudu jie yra pabuvusio amžiaus žmonės, turinti suvirš šešias dešimts metų. Tokiu budu jie yra daug ko prityrę, daug praktikos turėję, ir todėl jų žodžiams visuomet galima tikėt.

Jiedu pasakė, jog nedėlinių laikraščių visi ilgieji ir iliustruoti straipsniai, pripasakojanti ir parodanti kaip menkas oro laivynas greitai ir lengvai gali sunaikint didelius ir stiprius jurių laivynus, yra tai vienos pasakos, skirtos tik pasiskaitymui, bet tikrenybėje jos savyje nieko faktiško neturi, kadangi visi tie jų pasakojimai remiasi tik beletristika be jokio senso. Visų tų straipsnių autoriai neturi jokio supratimo nė apie oro, nė apie jurių laivynų galę, ir viską pasakoja jie tik upu besivaduodami.

Abu vice admirolai pripažįsta, jog jurių laivynas nėra taip jau minkštas riešutis, kurį galėtų lengvai sutrint net ir labai stiprus oro laivynas. Viena, kad jurių laivai eksplioduojančias bombas labai gerai pažįsta, o antra, kad orlaivių bombas tvarko nevien jas mėtantieji orlaiviai, bet ir oras. Rods, nupuolus ant laivo bomba, padaro ženklą, bet tai dar nereiškia, kad jau kiekviena iš orlaivio bomba taip jau tiesiok ant laivo ir puola; ant laivo nupuola orlaivių metomų bombų labai mažai. Mat orlaiviai su bombomis negali nusileist žemai, nes čia juos tuojau nuskintų laivo kanuolės; jie turi pakilt labai augštai, kad dėl tolumo kanuolių šuviui butų sunku pataikyt į orlaivį, ir tokiu budu, dėl tokio tolumo, ar augštumo, ir orlaiviui lyginai darosi beveik negalima pataikyt bombą numest tiesiok ant laivo, ir todėl mėtomos bombos, su maža išimčia, puola atokiau nuo laivo—į vandenį. Ir kiek jau yra patirta, pasirodo kuomet iš 4000 pėdų augštumos, iš šimto mestų bombų tik devynios pataikoma numest ant laivo, tai orlaiviui pasikėlus 8000 pėdų, iš šimto metamų bombų bus galima ant laivo numest jau tik tris, gi 97 jų nupuls į vandenį, tikslo neatsiekusios.

Strauss'o nuomonė.

Vice admirolas yra tuomi žmogumi, kuris 1898 metais sutvarkė kanuoles ant laivų, prirengtų tada blokavimui Kubos pakraščių, ir dešimts metų vėliau, nuklojo jures 56 tukstančiais minų, tarpe Skotijos ir Norvegijos. Kaipo tokiam žmogui, irgi galima patikėt.

Jis pasakoja, jog prirodymui kaip orlaiviai nėra jau taip labai pavojingais jurių laivams, galima prisimint dar ir tai, kad orlaivis nėra baisiu net ir tada, kada laivas jam nesipriešina; užtenka laivui tik greitesnio plaukimo, o metamoms iš orlaivio bomboms jau bus sunku nupult ant laivo. To prirodymui imama pavyzdžiui kaip pernai Anglijos laivas "Agamemnon" buvo paskirtas sudaužymui bombomis, metamomis iš orlaivių. Laivas plaukė vidutinišku greitumu, gi iš orlaivių numesta 114 bombų, o vienok nė viena iš jų nepataikė nupult ant "pasmerktojo" laivo, nors buvo jos metamos išaugštumos taip mažos, kokion karės metu nedrįsta priešų orlaiviai nusileist, idant išvengus kanuolių šuvių pavojaus.

Kiek panašiai buvo ir su laivu "Iowa", kuriam plaukiant po puseptinto mazgo, ant jo mesta aštuonios dešimtys bombų, ir tik dvi pataikė ant jo nupult, nors bombos mesta tik iš pusiau taip augštai kaip kad Farncuzijos bombardavimuose orlaiviai pasikeldavo.

Šiedu vice admirolai prisiminė ir strategiją brigados generolo Mittchel, kurią jis buvo paskelbęs laikraštyje "Saturday Evening Post". Straus prisiminus Mittchelio strategišką, ironiškai pasakė, kad jei priešo jurių laivynas pasirodytų musų pakrantėse, tai Mittchel's pamestų pusryčius, su savo oro laivynu nulėkęs greitai priešo jurių laivyną sudaužytų, paskandintų, ir pasiskubintų sugrįžt namo taip, kad prieš pietus dar suspėtų nusipraust, ir nebaigęs kalbą, ranka numojo į šalį. Vice admirolas Jones gi susiraukė ir išreiškė didelį nepasiganėdinimą Mittchel'io išsišokimais, kuriais žmonės klaidinama be jokios priežasties, pereinant visokius rubežius.

Kenksminga propaganda.

Vice admirolas Straus tą viską vadina propaganda, ir tai kenksminga propaganda. Tokia propaganda gali šalį taip nugazdint, kad ji gali ir visai išsižadėt faktiško apsigynimo, pasitikėjus vien orlaivių galybėmis, kuomet svetimi priešai pasinaudotų tik jurių laivynais, submarinais ir kitokiais laivais. Ir jei Suvienytos Valstijos tokiai propagandai pasiduotų, jos nuokart save pastatytų didėlin pavojun.

Straus netiki Mittchel'io pasakojimams laikraštyje "Saturday Evening Post" ir aplie tai, buk nuo laivo už pusantros mylios submarino išmesta bomba sujudino vandenį taip, kad laivas vos nusivilko prie kranto, plaukdamas po šešis mazgus. Čia daroma išvada, kad jeigu trįs mažos bombos per pusantros mylios taip sujudino vandenį, kad laivas likosi sugadintas, tai didelėms bomboms eksplioduojant trenksmas turėtų but labai didelis. O vienok tiesiant minas šiaurinėse jurėse, naudota minos "T.N.T." dinamito ir tulos jų ekspliodavo tuojaus nuleidus į vandenį, iš ko gauta baisiai didelis trenkssmas. Metam praslinkus tos minos buvo išimamos, ir nebuvo tos dienos, kad kelios minos nebutų ekspliodavę, ir kartais minos ekspliodavo taip arti laivo, kad ekspliozija prakirto laivo šarvus. Bet visi tų ekspliozijų trenksmai nesujudino vandeni netik iki tiek, kad laivas turėtų sugest, bet net nė tiek, kad igula nebutų galėjus ant kojų išsilaikyt.

Kiek orlaiviai parsieina.

Tolesnėje savo kalboje Strauss išsireiškė, kad Suvienytų Valstijų laikraščiai visuomet iškraipo faktus ir visuomenę informuoja nepakenčiamai klaidingai, ir iš tokių informacijų visuomenėje jau išsiauklėjo supratimas, jog orlaiviai kainuoja vos dešimtį tukstančių doliarių, o iš tokių orlaivių galima turėt tokį oro laivyną, kuris nuo pusryčių iki pietų galėtų sunaikint priešo jurių laivyną, na ir už 40 milijonų doliarių toks oro laivynas butų galima įsitaisyt.

Toks supratimas yra tikra nelaimė. Pirmiausia, vienas orlaivis, tinkantis bombardavimui, kainuoja 40 tukstančių doliarių. Prie vieno tokio orlaivio reikia turet du palydovu, kurie užimtų bombarduotojo vietą, jei tas sugestų. Tokiu budu vieton vieno reikia skaityt tris laivus, kurie parsieitų 120,000. Tai yra vidutiniškas apskaitymas, nes "Barling'o" bombardavimas kainavo ne 40,000, bet 250,000 doliarių, o naujo tipo orlaiviai, koki dabar statoma, kainuoja po 225,000 doliarių.

Bet leiskime, kad vienas veikiantis orlaivis kainuoja 120,000 doliarių. "Agamemnoną" bombardavo šimtas ir keturiolika orlaivių, kuomet tas laivas ne stovėjo ant vietos, bet plaukė vidutiniškai greitai, ir kuomet nė viena iš 114 orlaivių mesta bomba nepataikė nupult ant laivo. Bet leiskime kad iš kiekvieno šimto orlaivių viena bomba ant laivo nupultų. Šimtas orlaivių kainuoja dviliką milijonų doliarių. Bet numetimas ant laivo trijų bombų, laivui dar ne pakenks. Kad laivą sugadinus, reikalinga ant jo iš orlaivių numest mažiausia devynias bombas, kas kainuos jau 36 milijonus doliarių, ir tai laivas bus dar ne nuskandintas, tik iš dalies sugadintas. Beto dar reikalinga prisimint, kad jurių laivams nepalyginamai parankiau ir pasekmingiau eina bombardavimas orlaivių, negu orlaiviams jurių laivus. Tad viską apskaičius darosi aišku, kad oro laivynams reikalinga ne apskaitomos pinigų sumos, o naudos iš jų visgi ne perdaugiausia.

Ir kiek persitikrinta, Anglija, Japonija ir kitos valstybės, visai ne atsižvelgia į Suvienytose Valstijose neseniai prasidėjusią už orlaivius agitaciją, ir vieton orlaivių, kiek galint stiprinama jurių laivynai. Mat suprantama, jog oro laivynas gali turėt tik tokią reikšmę, kokią turi karieta prieš sunkenybes važiojantį vežimą.

Ir taip turbut baigsis anais sykiais Washingtone sukeltas trukšmas dėl orlaivių stokos, kas buvo įsivaizdinta viena ir ne išvengtina prapulčia.

LAIMĘ ATRADĘS.

—Kunigėli! Aš rodosi, ne išpažinties pas tamistą atėjau. Čia visuotinas komiteto susirinkimas, tad leisk man, kalbėt to susirinkimo, o ne ypatos reikalu, o apie tai, kur aš ėmiau šliubą, gal pakalbėsiva kitą kartą.

—Lapė! Nori išsisukt!—šaukė patenkintas kunigas. —Turbut ortodoksiją priėmė...

Grįžtu prie Marusios veikimo,—tarė Anzelmas rimtai, nieko į kunigo patėmijimą neatsakydamas.

—Čia girdėjau balsus: "ji mane už nosies vadžiojanti". Tas netiesa, gerbiamieji! Ji veikia tiktai mano liepiama...

—Tai kodėl ji visur savo nosį kiša? Ir ten, kur jai nereikėtų.

—Gerbiamieji! Iki šiam laikui Marusia dirbo visuomet sąžiningai ir tiek, kiek drąsiai pasakysiu ne vienas iš jusų nedirbo.

—Savo naudai!—bamptelėjo moteriškas balsas.

—Ji pamylėjo musų tautą taip, kaip gali mylėt ją tiktai tikras lietuvis. Trukstant musų žmonių,— žinoma tų, kurie tikrai nori dirbt, —ji buvo vienintėlė mano padėjėja. Ir dirbo dieną ir naktį.

—Ypač naktį — patėmijo kažinkas.

—Hi-hi-hi-hi-hi, pasigirdo kvatojimai.

—Ponai, kur męs esame?.. Jei mus ir toliau taip įžeis, turėsiu išeit!

Pasigirdo protestai. Vėl trukšmas. Visuotino susirinkimo pirmininko buvo grasinta, jei dar kas drįs šuktelt ką nors įžeidžiamo, tas bus be pasigailėjimo išmestas per duris. Vis tik atmosfera tirštėjo. Anzelmui darėsi trošku. Buvo aišku, jis turįs reikalą su sukurstyta apsvaiginta, gal dar gi girta minia. Jis jau, mintyse nutarė būtinai iš komiteto išeit, bet stengėsi dar kovot kad demaskuot jo "draugų" judošišką darbą.

Šiaip taip aprimus, paprašė žodžio "informacijos reikalu" akušerė Skruzdėlytė. Ji skaitėsi karščiausia Anzelmo šalininkė. Bet čia umai, iš pat Anzelmo lupų išgirdusi, jog jisai slaptai vedęs Marusią, taip pat umai stojo į jo opoziciją ir putota burna pradėjo liet visą savo staiga susidrumsčiusią tulžį ant abiejų jaunavedžių galvų.

—Jis viską daro, ką tik ji jam liepia!.. O ji baisi intriganė, despotė, išdididi!. Jis po jos padu... Ji lietuvių nepakenčią... visus mus smeižia, pašiepia, į mus žiuri iš aukštybės... pavydi, kursto neduot pabėgėliams pašelpų!... Ji... ji... štai pavyzdys. Andai, kuomet ji sėdėjo šale jo kabinete, (sargas buvo netikėtai įpuolęs į ji...

—Hi-hi-hi-hi — sukvatojo keli, atsiminę tą įvykį.

Ir kuomet po tam įėjo nelaiminga moteris, nepabučiavusi jai tuojaus rankos, ji atkalbinėjo pirmininką duot jai pašelpą...

Čia Skruzdelytė kaip tik atvirkščiai atpasakojo atsitikimą su ta skandališka moteriške, kuriai kaip tik Marusia buvo išprašiusi pašelpą, nors Anzelmas ir nenorėjo duot, nes rado ji jau daug gavusia.

— Bet kas dar,— šaukė Skruzdelytė, dar karščiau, —ji vaikus prikalbinėja atsisakyt savo tikėjimo, virst stačiatikiais!... Niekina musų brangiają kalbą!... Pašaipo musų šventąją bažnyčią!.. Ak... ak... ak... Pradėjo verkšlent ir umai, apalpus, krito žemėn. Pasidarė sąbruzdis. Apalpusią įšnešė. Anzelmas šypsojosi ir į visą tą sceną žiurėjo kažkokiu apatingu linksmumu.

—Kas galėjo manyt, kad šitoji, taip išvien man į akis lindusi, turi tokią tulžies daugybę?..

— Apviltoji! — pasigirdo šnabždėsys.

—Ne ji viena,—kalbėjo kažikas.

—O-o, tai jai gerai!—rezonavo viena moteris.

Mergos vis tokios kvailos. Jei kas su jomis kiek pakalba, pasišaipo, jau tuoj ir mano ją vesiąs... O tie vyrai visai ne toki...

—Gi štai vis tik susijungė su anaja—rezornavo kita.

—Anoji... anoji tai ne Skruzdelytė!.. Ir iš veido ir iš elgėsio... O šita kas? Tik rai skruzdėlė ir buvo... bet ir per daug plepa..... ar tai su vyrais taip reikia.

— Gerbiamieji — paėmė vėl žodį Anzelmas. Jųs tik ką buvote mažo, nemalonaus incidento liudininkai. Abejoju. ar kas ištikrųjų tikėtų ligustos merginos isteriškiems šauksmams. Jųs matėt, kas su ja atsitiko... Juk tai isterikė. Viskas tas ką ji pasakė—jos išsvajotas melas, šmeižimas, o gal ir moteries pavydas.

Žinoma, maža kas tikėjo menkai Skruzdėlytei, bet vis tik visa ta scena padarė į susirinkusius nemalonų įspudį.

Skandalas didėjo ir Anzelmui tas viskas pradėjo nusibost. Galutinai jis įnešė tokią propoziciją.

— Kad išvengus nepamatuotų skundų, esą netikrai išduodamos pašelpos, esą slepiami gauti pinigai arba nevartojami paskirtiems tikslams, kooptuot į valdybą tris pačių pabėgėlių išrinktus delegatus, su tiesą dalyvaut kiekviename valdybos ir komisijų posėdyje. Tokiu budu tie pabėgėlių delegatai, iš vienos pusės, kontroliuotų valdybos veikimą, iš kitos—butų tarpininkai tarp komiteto ir pačių pabėgėlių ir teisingiau nušviestų pastarųjų reikalus.

Išpradžių visi kuo neišsižioję,—toks buvo jų nusistebėjimas,—klausė tokio keisto pasiulymo. Taip tas buvo visiems nauja. Bet tuoj kilo baisiausias trukšmas.

—Demegogija!—šaukė opozicija.

—Jieškot populiariškumo!

—Šalin su savo sicilikavimu!—rėkė kunigas. Aš 20 metų parapiją valdau ir žinau ,ką tas reiškia..

—Veidmainy!.. Išgama!—girdėjosi toki ir panašųs pravardžiavimai.

Anzelmas visą tai matydamas ir vėl sau ramiai šypsojosi. Jį dabar "draugų" taisomas jam skandalas dargi linksmino.

Kiek aprimus, jis, gavęs žodį, šypsodamasis, tarė:

—Ponai iš opozicijos! Dabar aš jus demaskavau. Jųs pabėgėlius patys kurstėte, jiems įkalbinėjote, esą pašelpos netikrai skirstomos, gi dabar bijotės jų kontrolės? Kur čia nuosėklumas? Gi aš kaip tik jokios kontrolės nebijau, todėl ir siulau...

— Ha-ha-ha-ha!—kvatojo Anzelmui ištikimieji.

—Tai tau pabėgėlių draugai!...

—Patys į kilpą įkliuvo!... ha-ha-ha-ha!

—Bravo, bravo, pone pirmininke!

—Bet dabar jau vis tiek—tarė Anzelmas: Jus iš to neišsisuksit. Aš reikalauju to! Aš prašau balsuot, nes randu sveikam komiteto gyvenimui tą priemonę butinai reikalinga.

—Prašome balsuot!—šaukė Anzelmo ištikimieji.

Vos vieno balso dauguma praėjo Anzelmo pasiulymas. Dargi Anzelmo tikri draugai išsigando jo projekto ir jį mažai palaikė.

Anzelmas kiek nusiminė.

—Na ką—galvojo jis.—Tenka išeit... Man nepasitikima...

Prašau balsuot: ar pasitiki visuotinas susirinkimas, ar ne.

Ir vėl kilo trukšmas. Vieni rėkė, kad nereikia, kiti prašė balsuot. Tik vienuolikos balsų dauguma iš daugiau kaip šimto susirinkusių buvo išreikšta pasitikėjimas.

—Maža — galvojo Anzelmas.—Reikia išeit, dabar aš jau priverstas...

—Ačiu. Aš toliau dirbt negalėsiu, tad rinkit šiadien ir pirmininką.

—Nereikia!—šaukė vieni. —Męs pasitikim, o tie, kuriems netinka, tegul sau išeina. Vis tiek jie nieko neveikia — šaukė Anzelmo draugai.

—Draugai! mano noras išeit—tvirtas, ir aš to ką pasakiau, nemainysiu! Tik vieną patarimą noriu jums duot: nerinkite to, kas kontrolės bijo. Pačių šelpiamųjų delegatai turi butinai dalyvaut pašelpas skiriant.

— Prašom neprovokuot! šaukė kai kas.

—Jokių delegatų nereikia!..—šaukė kitas.

Naujų rinkimų nebuvo. Dargi opozicija nelaukė tokio galo. Ji norėjo tiktai skandalo, bet pamačiusi jo pasekmes, pabugo ir nedrįso balsuot, kad tuoj šiadien butų rinkimai.

Už rinkimus pakėlė ranką tik trįs ir tie susigėdę, kad jų taip mažai—tuoj nuleido.

Iš "Sekmoji Diena.

—o—

SVEIKATA.

F.L.I.S.

Skilvio nemalimas.

Skilvio nemalimas gali but priežasčia bile kokios ligos, kurią galima surast tik per gerą išegzaminavimą. Kuomet skilvis nenori priimt valgį, kuomet atsirugstama ir jaučiama skausmas skilvyje, tuomet skilvis nemala. Jei kas nors taip jaučiasi, turėtų greitai kreiptis prie gydytojo.

Dažniausiai skilvio nemalimo priežastis yra netinkamas valgis. Gal kartais perdaug valgoma arba valgis nėra tinkamas, arba pergreit valgoma. Atsižvelgiant ant kiek skilvis yra skriaudžiamas, stebėtina dar kad jis dirba. Žmonės pripratę skilvį prikimšt netinkamais valgiais ir kuomet skilvis negali dirbt, tada sakoma, kad skilvis nemala. Kad apsaugojus nuo tokių aplinkybių, reikia reguliariškai valgyt tinkamus valgius, neperdaug, ir gerai juos sukramtyt.

Apart netinkamo valgio, yra dar kitų skilvio nemalimo priežasčių. Taip vadinama liga appendicitis yra viena; dažnai ji yra pradžia vėžio ligos viduriuose. Inkstų ligos prasideda su skilvio nemalimu; taip pat ir kepenų ligos turi artimus ryšius su skilvio nemalimu. Atsižvelgiant į tas pavojingas ligas, kurių pirmiausis ženklas yra skilvio nemalimas, galima paklaust kodėl nesurast ligas, kuomet jos pasirodo, laiku, kuomet jas galima dar išgydyt? Kodėl laukt taip ilgai, kad sužinojus tikrai kokia skilvio nemalimo priežastis, tiktai persitikrinant, kad kokia nors pavojinga liga yra jau įsigalėjus ir jau neišgydoma? Kad apsisaugojus nuo tokios padėties, reikia dažnai lankytis pas gydytoją. Jei bus atrasta, kad skilvio nemalimas yra tik pradžia kokios nors pavojingos ligos, bus galima ją išgydyt ir pailgint gyvenimą. Bet jeigu tik spėsi, gali įspėt klaidingai, ir jei skilvyje rasis votis ar vėžis, brangiai turėsi atsilygint už klaidą.

Aišku, kad kuomet skilvis nemala, tam yra priežastis, ir taip pat aišku, kad tinkamu gydymu tą priežastį galima panaikint. Nėkuomet neįgauk paprotį, kad imt įvairius vaistus po valgio, idant apsaugojus nuo skilvio nemalimo pasekmių.

Gydytojas turi įvairius budus, kuriais suranda nuo ko skilvio nemalimas paeina. Jei nesijauti gerai po valgio, jei atmainius ir sureguliavus valgį vis nejauti geriau, tuomet ilgai nelaukęs kreipkis prie gydytojo, ir klausyk jo patarimų

—o—

Darbo departamento pranešimas.

Darbo ministeris Davis praneša, kad dabartiniu laiku Darbo ministerijos naturalizacijos biure randasi 1,960 aplikacijų tų, kurie nori tapt piliečiais, ir kurias pridavė svetimžemiai, nelegališkai atvykę į Suvienytas Valstijas. Šios aplikacijos priduotos nuo Rugpjučio 15, 1924 m. ir aplikantai tvirtina, kad jie atvyko į Suvienytas Valstijas laikotarpyj nuo Birželio 3 d., 1921 iki Birželio 30 d., 1924 m. sulyg 1921 ir 1922 m. kvotinių įstatymų. Iš tų visų aplikacijų 1,735 priduotos imigracijos biurui, kuris ištyręs dalykus išduos deportacijos įsakymus, ir su liekamomis aplikacijomis bus taipat daroma.

Lai PAIN-EXPELLERIS Praveja Skausmus!

Trinkite greitai taip, kad šis stebėtinas linimentas persisunktų per odą į pat tą vietą, iš kur paeina nesmagumai.

Pain-Expelleris palengvina kraujo sukepimą ir atsteigia normalį kraujo tekėjimą gislomis.

35c ir 70c vaistinėse. Tėmykite, kad butų Inkaro vaizbaženklis ant pakelio.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

Tie atsitikimai parodo, kokius budus ateiviai panaudoja, kad užbėgus už akių imigracijos įstatymams. 1,249 atsitikimuose jieškojimai laivų manifestuose ir imigracijos rekorduose neparodo kad toki ateiviai butų buvę legališkai įleisti. 412 atsitikimuose, aplikantai atvyko kaipo laivų darbininkai ir buvo įleisti arba laikinai, kad persėdus ant kito laivo, arba buvo užrekorduoti kaipo pabėgėliai nuo laivų. 280 atsitikimuose, aplikantai buvo įleisti laikinai, kaipo svečiai. 7 atsitikimuose, aplikantai buvo buvę pirmiau neįleisti, bet vėl įvažiavo be jokios inspekcijos. Trįs aplikantai įvažiavo klastai ir keturi buvo įleisti kvotos įstatymų nepaliesti kaipo svetimų šalių atstovybių nariai.

Iš 7,033 aplikacijų, išreiškiančių norą tapt piliečiais, 101 iš jų po ištyrimo atrasta, kad neteisėtai įvažiavę; 92 iš jų buvo jurininkai, kurie turėjo persėst ant kitų laivu arba pabėgo, ir 60 svečiai. Tos visos aplikacijos perduotos imigracijos biurui, kuris išduos deportacijos įsakymus.

Nelaimingi atsitikimai Suvienytų Valstijų anglių kasyklose 1924 metais, buvo priežastimis 2,381 mirčių. Tos skaitlynės parodo 77 mirtis mažiaus už 1923 metus, kuomet 2,458 mirčių.

Vienok kasyklų biuras parodo, kad sumažėjimas mirčių skaitliaus 77 mirtimis 1924 metais nesumažina mirčių skaičiaus už kiekvieną milijoną tonų iškasamų anglių. Tas buvo iš priežasties, kad labai mažai anglių iškasta, ir didelio mirčių skaičiaus nuo ekspliozijų.

Sutrauka visų raportų, kuriuos valstijų kasyklų inspektoriai pridavė kasyklų biurui per visus metus, parodo, kad 2,381 mirčių 1924 metais buvo 4.27 nuošimčiai ant kiekvieno milijono tonų iškastų anglių, sulyginus su 3.74 nuošimčiais 1923 metais, kuomet buvo 2.45 mirčių. 1924 metais iškasta 558 milijonų tonų anglių, sulyginus su 657 milijonais 1923 metais. Kietųjų anglių kasyklose mirčių nuošimtis siekė 5.51 už kiekvieną milijoną tonų, sulyginus su 5.45 nuošimčiais už 1923 metus. Nelaimių skaičius po žeme sumažėjo, bet pasidaugino mirtys nuo ekspliozijų. Minkštųjų anglių kasyklose visoje šalyje nelaimių skaičius pasidaugino nuo 3.46 nuošimčių iki 4.03 už kiekvieną milijoną tonų iškastų anglių 1924 metais.

PIRKITE NAMUS IR UKES!

TRIJŲ GYVENIMŲ NAMAS, pirmas gyvenimas murinis, viršus medinis, gyvenimai po 5 ruimus, šiltas vanduo, maudynės, elektra, murinis garadžius del 4 karų parsiduoda už $18,000.00, savininkas nori $5000.00 įnešimo.

TRIJŲ GYVENIMŲ MEDINIS NAMAS ant Whitney gatvės, gyvenimai po 5 kambarius, gazas ir elektra, yra gana gražus daržas parsiduoda $13,800.00 su katedžium kieme, apie įnešimą su savininku galima sutikt ant lengvu išlygų.

TRIJŲ GYVENIMŲ NAMAS, po 6 ruimus, ant Harrison gatvės. Viskas sutaisyta pagal naują madą garu šildomas pirmas gyvenimas, maudynės, šiltas vanduo, elektra, gazas, viskas ko reikia, parsiduoda kartu ir kita stuba trijų gyvenimų po 5-kius ruimus, gražus kiemas, vieta del garadžiaus, parsiduoda viskas už $20,000.00 įnešimas tik $3000.00.

DVIEJŲ ŠEIMYNŲ NAMAS ant Fox gatvės, gyvenimai po 5-kius ruimus. Parsiduoda už $7000.00, įnešimas ant labai gerų išlygų.

KETURIŲ GYVENMŲ NAMAS, ant Hillside. Viso 25 kambariai, vieni gyvenimai po daugiau, kiti po mažiau ruimų, su elektra, gagazu, maudynėmis. Parsiduoda už $13,000.00.

TRIJŲ GYVENIMŲ NAMAS, ties Lincoln gatve, didelis kiemas, labai gražioje vietoje, su naujausiais pritaisymais, parsiduoda už $9000.0, įnešimas labai lengvas.

PARSIDUODA GERA DUONKEPYKLA, geras anglinis pečius ir visoki duonkepės prietaisai. Savininkas turi gerą pramonę su krautuvė prie duokepyklės. Viską parduoda pigiai, nes tik už 1800 dolerių, Gera proga žmogui, norinčiam cento padaryt.

PUIKI FARMA su 220 akrų žemės, veik pusė dirbamos, kita ganevos ir giria su didele stuba, bane, 2 arkliais, 20 karvių, 100 vištų, kiaulės ir ukės padarai, parsiduoda už 16,000.00, su įnešimu galima susitaikyt.

GRAAŽI UKĖ HOLDENE, su 91 akrų žemės, daug dirbamos ir ganevos žemės, geras gyvenimo namas, 2 karvės, 2 arkliai, kiaulės, vištos ir daug visokių farmos įrankių, parsiduoda už $8000.00, įnešt $3000.00.

PUIKI UKĖ MILLBURY, MASS. 175 akrai dirbamos žemės ir gražaus miško, puiki su 12 ruimų stuba, gera banė, sodas, 20 karvių, 2 arkliai, kiaulės, vištos, žasįs, parsiduoda už $12,000, įnešimas lengvas, ir mainytų ant namo mieste.

PUIKI UKĖ HOLDEN, MASS. su 70 akrų žemės, gyvenimo gražus namas, daug girios, parsiduoda už $4000 dolerių, mažas įnešimas.

PUIKI UKĖ N. GRAFTON, MASS. labai gražioje vietoje, prie State Road arba vieškelio, gražus gyvenimas, garu šildomas, šis namas, yra turtingo žmogaus ir labai puikių įtaisymų yra name. Puiki banė, 8 karvės, 2 puikus arkliai ir daugelis mažų gyvulių, 50 akrų žemės, veik visa dirbama, gera ganeva, ši farma reikia pamatyt ir tik tada suprasi jos vertę, parsiduoda už $13,000.00, įnešimas reikalinga $7,500.00.

TURIME ir daugiaus farmų ir namų, krautuvių ir automobilių ant pardavimo. Jeigu turi ką nors parduot: namą, krautuvę, ukę, padarus, namų baldus, nežiurint ką, priduok mums adresą savo, mes surasime žmogų, kuris nupirks. Jeigu turi tuščius namus, duok mums žinią. mes surasime jums randauninkus.

PUIKI UKĖ PARSIDUODA NO. OXFORD, MASS. 8 mailos nuo Worcesterio,48 akrai žemės, stovi prie State Rd., arti miestuko N. Oxford, puiki stuba su miesto vandeniu, elektra ir visais naujausiais pritaisymais, gera banė, vištininkai del laikymo 500 vištų. 3 karvės, 30 vištų ir visoki padarai dirbt ukę. 35 akrai dirbamos žemės, puiki žemė daržovėms augint, reštas, giria, už kurią medžio pirkikai dabar siulo 1600 dol. Ant ukės yra labai gražus prudas, labai puiki vieta pasižuvaut. parsiduoda už 6500, įnešt reikia bent $3,000, mortgečiai ant labai lengvų nuošimčių. Labai puiki vieta čia geram lietuviui apsigyvent.

PUIKI FARMA, PARSIDUODA LABAI PIGIAI. West Sutton, Mass. 11 mylių nuo Worcesterio. 115 akrų gražios žemės, lygios be akmėnų, 65 akrai dirbamos, ant kurios galima visokias daržoves augint, reiškia žemė labai derlinga. 120 vaisinių medžių, 2 arkliai, 10 karvių, čia galima laikyt 40 karvių, bet savininkas pereitais metais augino daug daržovių, todel laikė mažiau karvių. Stuba puiki, naujai 'maliavota,' labai puiki banė, visi naujausi įrankiai ukei dirbt. Kastik atvažiuos pamatyt, pasakys, kad šita ukė parsiduoda tik už pusę kainos, nes tik $9,800, įnešt tik $2,500. Dabar geras laikas ukes apžiurėt ir pirkt pirma negu pavasario darbai prasideda. Ši vieta stovi pačiam W. Sutton miestelyje, laukas prieina prie bažnyčios ir prie krautuvės.

PARSIDUODA UKĖ SPENCER, MASS. 250 akrų žemės, labai daug geros, dirbamos žemės, reštas ganevos ir miškas. Gera stuba su 25 ruimais, didelė graži banė, 23 karvės ir kitokiu gyvulių, geras traktorius žemei dirbt ir visoki ukiški įrankiai, pora gerų arklių vežimai, viskas parsiduoda tik už $11,000 dol., įnešimas labai lengvas. Savininkas mainytų ir ant namų, mieste esančių.

TRIJŲ ŠEIMYNŲ NAMAS, gyvenimai po 6 ruimus, ant Cohasset gatvės, su visais pagerinimais, randos mokamos po 35 dol. už gyvenimą. Yra vienam karui plieninis garadžius, parsiduoda už 12,500 dol., įmokėt galima $3000.

TRIJŲ ŠEIMYNŲ NAMAS po 6 ruimus, kieto medžio grindys, beveik nauji namai, dviejų karų garadžius. Namas labai gražiai pataisytas su elektra, maudynėm, labai geras braso plumbingas, parsiduoda už $14,500, įnešt reikia $4,000, Šis namas stovi netoli nuo Rice Square.

STUBA IR DU AKRAI ŽEMĖS, N. GRAFTON, netoli nuo Worcesterio, parsiduoda ir sklepas iškastas del pastatymo kitos stubos, namas ir žemė parsiduoda tik už 1200 dol. Labai gera vietukė žmogui prasidėt gyvenimas su mažai pinigų.

KATEDŽIUS SU SEPTYNIAIS KAMBARIAIS, garu šildomas, su elektra, ant Arlington gatvės, parsiduoda už $7,500, lengvas įnešimas.

6 ŠEIMYNŲ MURINIS NAMAS, netoli Vernon Square, po 5 kambarius gyvenimai, randų per metus neša $1728, parsiduoda už $14,000, įmokėt galima 3000 dolerių.

LOTAI DEL STUBOS STATYMO, netoli nuo Rice Square, lotai po 15,000 keturkampių pėdų, parsiduoda po 1200 dol. Geras lotas 10,000 pėdų žemės, Cherry Valley, Mass. prie mokyklos ir prie ežerėlio, labai puikioje vietoje parsiduoda už 500 dol.

TRIJŲ GYVENIMŲ PO 4 RUIMUS NAMAS, randos neša po 27 dol. mėnesyje. Nuo pirmo Gegužio bus 29 doleriai stovi prie Ingleside Ave. Žemės prie namo yra gana pastatyt 3 karų garadžių, stuba su visais moderniškais pritaisymais, parsiduoda už $9,500, įnešt reikia $2000. Kitos išlygos lengvas.

HARRISON STREET, dviejų gyvenimų namas, gyvenimai po 4 ruimus, 2 ruimai ant viršaus, gesas, elektra, atdaras plumbing, parsiduoda už $4,500, įnešt $1,000. norima greit parduot. Randų neša po 19 dolerių.

3-jų GYVENIMŲ PO 4 RUIMUS STUBA, randų neša po 27 dol. Nuo 1 gegužės randos pasikels iki 29 dol. Žemės yra dėl pastatymo 3 karų garadžiaus. Stuba su visais moderniškais sutaisymais. Namas yra ant Ingleside Ave., netoli nuo Hamilton gatvės. Parsiduoda už $9,500, įnešt reikia $2,000, kitos išlygos labai geros.

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURA

JURGIS LIKAS ir M. PALTANAVIČIA,

14 Vernon Street, Worcester, Mass.

Iskeliauja į Lietuvą

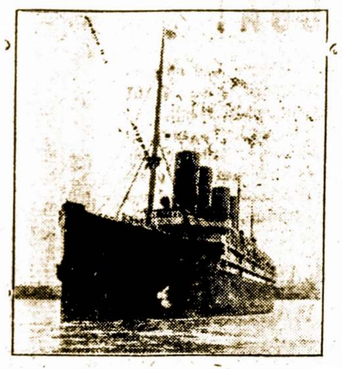

Šiomis dienomis iškeliauja į Lietuvą Juozas Čiunys, Mykolas Žičius ir keletas kitų lietuvių važiuoja aplankyt savo giminių ir apžiurėt, kokis gyvenimas Lietuvoje. Nekurie musų pasažierai iškeliavę pernai rašo, kad į Ameriką daugiaus negrįš. Lietuvoje dabar dalina dvarus, žemių galima nupirkt ir namus pasistačius gyvent. Klaipėdoje vokietėliai nerimauja ir vienas po kitam parduoda, gražias ukes, pigiai. Lietuviams gera proga tos vietos apžiurėt.

Mes rengiame keliatą burių šią vasarą į Lietuvą keliaut. Kas manote važiuot dabar, kreipkitės pas mus iš laiko kelionės reikalais, geriaus aprupinsime. Mes rašome dabar į Lietuvos valdžią, kad amerikiečiai parvažiavę gautų tikriausius patarimus kaslink apsigyvenimo Lietuvoje nuo pačios valdžios, o ne nuo kokiu perkupčių, kurie jau ne vieną amerikieti subankrutino. Keliaukite pamatyt savųjų ir Lietuvos gyvenimo, kreipkitės pas mus su kelionės reikalais.

VELYKOS ARTINASI. Nepamirškite savųjų Lietuvoje, turinti šeimynas ir gerus draugus, pasiųskite keletą centų jiems del pavasarinių reikalų.

MES SIUNČIAME PINIGUS litais ir doleriais. Kad pinigai gerai ir saugiai nueitų siųskite per musų agenturą, paduodami gerus adresus. Visada gerai parašyt vardas, tėvo vardas, pravardė, kaimas, valsčius, pašta ir apskritis. Pinigai nueis greitai ir gerai.

M. PALTANAVIČIA,

14 VERNON STREET WORCESTER, MASS.

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET.

Foreign Language Information Service.

Kodėl laiškai dažnai negaunami.

Foreign Language Information Biuras suradęs, kad dažnai, viena iš priežasčių, kodėl atvykusieji į Suv. Valstijas negauna laiškų nuo savo giminių užjuryje, yra dėlto, kad neturėdami pastovaus antrašo įsako giminėms užadresuot laiškus "General Delivery". Vienok labai mažai žmonių žino, kad paštas taip užadresuotus laiškus laiko tik keliatą dienų. Jei per savaitę jų neatsiima, paštas gražina laiškus tiems, kurie siuntė. Kuomet kreipiamasi į paštą pervėlai, gaunama atsakymas, kad laiško tokiai ypatai nėra. Tada tokia ypata pradeda manyt, kad giminės ar draugai ne nori jam rašyt ir jis pats liaujasi rašyt.

Pašto įstatymai ir reguliacijos 1924 metams sako: "General Delivery" skyriai paštuose yra skiriami tik tiems, kurie nėra galutinai apsigyvenę, arba kurie, nekurių priežasčių dėlei, negali priimt laiškus nuo paštorių arba iš pašto skrynelių. "General Delivery" nereikia vartot jei laiškus galima kitokiu budu priimt. Ypatos, kurios mano užsilikt kokiame mieste trisdešimčiai dienų ar daugiau, turi priduot savo vardus ir antrašus paštui, ir paštorius jiems laiškus atneš. Taipgi tie, kurie pareikalaus laiškų pašte prie "General Delivery" langelio, jei nežinomi, gali but reikalaujami priduot vardus ir antrašus, ir priežastį, kodėl kreipiamasi laiškų į paštą vieton gavus namuose.

Tie, kuriems butinai reikalinga, kad jiems laiškai butų adresuoti "General Delivery", dėlto, kad jie neturi antrašo arba bijo, kad jų laiškai gali but pavogti, turi eit į paštą ir paprašyt viršininkų, kad jų laiškai butų palaikomi ten, kol jų pereikalaujama.

Imigracija į Kanadą.

Labai daug imigrantų, norinčių Suvienytas Valstijas, bet dėl naujos imigracijos kvotos suvaržymų, dabar nori keliaut į Kanadą. Kanada pageidauja žemdirbiškų gyventojų, ir toki imigrantai privalo turėt, kuomet atvažiuoja, kiek nors pinigų (suma mainosi sulyg aplinkybių). Tas yra todėl, kad imigrantai, kurie atvyksta į Kanadą, turėtų užtektinai pinigų patys save užsilaikyt, jeigu greitu laiku nepasisektų rast darbą. Tas irgi apsaugoja Kanadą nuo darbininkų perviršiaus, nes turime atsimint, kad Kanada neturi tokių pramonių kokias turi Suvienytos Valstijos. Pranešama, kad dabartiniu laiku yra sunku imigrantams ten rast pramonišką užsiėmimą. Kanadoj dabar randasi daug europiečių, kurie ketino vykt į Suvienytas Valstijas, bet kadangi yra daug sunkiau imigrantui gaut reikalingą valdžios imigracijos vizą Kanadoj, negu savo šalyje, tad jie vis ten skursta.

Kanada turi daug mažesnę imigraciją negu Suvienytos Valstijos. Beveik 70% visų imigrantų, atvykstančių į Kanadą, yra iš Anglijos ir Airijos. Nuo imigrantų, kurie yra piliečiai arba pavaldiniai kitų Europos šalių, apart Anglijos, reikalaujama pasportai įvežiuot į Kanadą, ir tie pasportai privalo turėt vizą Kanados imigracijos konsulių Europoje.

Kanados imigracijos įstatymas uždraudžia kaikurių kliasų įvažiavimą į Kanadą, kaip ir Suvienytų Valstijų įstatymas draudžia. Kanada neįleidžia džiova arba kitomis limpančiomis ligomis sergančius, apsileidėlius, prasikaltėlius, girtuoklius ir tuos, kurie gali tapt visuomenišką sunkenybe, kaip ir suvirš 15 metų amžiaus imigrantus, nemokančius skaityt, neregius ir visus kitus su fiziškais trukumais.

Daugelis Suvienytų Valstijų piliečių, ketinančių vest ateives moteris, kurios gyvena svetimose šalyse, norėjo pasitraukt savo sužiežiedotines į Kanadą, ten patys nuvykt ir susituokt. Po susituokimui galėtų lengvai parsitraukt savo žmonas į Suvienytas Valstijas, kaipo nekvotinius ateivius, bet šiuom atsitikimu turime tą atsimint, kad tokios sužiedotinės gali but neįleidžiamos į Kanadą, ir yra daugelis atsitikimų, kad Suv. Valst piliečių sužiedotinės nebuvo įleistos, kuomet pasiekė Kanados uostus.

Kiek moterys uždirba.

Prie Suvienytų Valstijų darbų ministerijos randasi moterių biuras, ir tas biuras interesuojasi visais moterių reikalais, ypatingai moterių algomis, darbo aplinkybėmis, kurios liečia moteris, ir stengiasi pagelbėt jų gerovei.

Mes visi suprantame algų arba įeigų svarbumą. Nepaisant ar gauname algą sykį į savaitę, arba sykį į mėnesį arba kerpame kupunus dusyk į metus, visi tie pinigai reiškia tą patį—ar galėsime gražiai gyvent, tinkamai pavalgyt ir apsirėdyt, ar galėsime užlaikyt savo sveikatą. Moterių biuras tyrinėdamas moterių algas, paprastai randa, kad jos neužtektinai uždirba pinigų, idant savo ir savo šeimynas tinkamai užlaikyt.

Pažiurėkime į dirbančių moterių padėjimą Georgia ir South Carolina valstijose. Ten moterys dirba fabrikuose. Georgia iš suvirš 5,000 moterių pusė tos skaitlynės uždirbo mažiaus kaip $12.20 per savaitę. South Carolinoj rekordas net mažesnis. Daugiaus kaip 8,000 moterių uždirba mažiaus 9.50 į savaitę. Tik pamislykime, suvirš 4,000 moterių vienoje valstijoje uždirba mažiaus $9.50 į savaitę savo pragyvenimui. Kentucky valstijoje suvirš 7,000 moterių uždirbo mažiaus kaip $10.75 į savaitę. Kansas valstijoj apie 2,000 moterių uždirbo mažiaus 11.95 per savaitę. Rhode Island turėjo geriausią rekordą. Beveik 4,000 moterių uždirbo mažiaus $16.85, bet Rhode Island skaitlynės buvo imtos, kuomet algos dar buvo didelės ir kuomet visi turėjo darbo.

Męs negalime įsivaizdint ką tas reiškia: pusė dirbančių moterių uždirba mažiau $9, $10, $11 arba $12. Galime matyt ką tas reiškia sveikatai, ir šeimynos gerovei, nes tos moterys yra dalis šeimynos. Mažos algos moterims yra klausimas, nes suprantama, kad tas atsilieps jų sveikatoje ir vėliaus sveikatoje jų vaikų.

Prieš kelis metus męs manėme, kad buvo baisus daiktas leist moterims traukt karus kasyklose, taipgi manėme, kad buvo baisus daiktas leist mažiems vaikams nuo 5 iki 6 metų rinkt anglį kasyklose arba pristatyt juos prie darbo fabrikuose. Bet šiadien to nerandame, nes visuomenė tą prašalino. Dabar męs matome tų darbų baisumus, dabar galime ir manyt apie antrą žingsnį, kad suprast pavojingumą tokių algų, kad moterys negali pragyvent.

VĖJO MALUNAS.

Rašo kas moka ir kas nori.

IŠ LIETUVIŠKŲ DIRVONŲ.

Baltamargė. Męs šiais metais kad ir ne šventėme Lietuvos nepriklausomybę, arba šventėme tik sau po nosią, tai menka svarba. Didesnė svarba, kad šventėme papelčių. Į "halę" prinešėme pelenų, sandariečių, bedieviškų laikraščių, ir paskui atsivedę nusamdytą tam tikrą žmogų, vertėme angliškai žodžius "davatka—liurbis". Ačiu pasisekimui, vertimas šį kartą jau išėjo kitoks negu pas Karpenderio "teisių studentus". Paskui vienas kitą pelenais apibarstę, išsiskirstėme, džiaug damiesi, kad papelčių iškilmingai atšventėme.

Vienlikis.

Bus tuoj binc. Ponas Šliakis pernai išrado hipnotizmą. Męs tada vos ne pasiutome besibjaurėdami laisvamanio išradimu ir išradėjui buvome surengę pirtį. Ir išradėjas pabugęs mųs, savo išradimą pardavė Harvardo universitetui, kuris hipnotizmą atrado stebuklingu vaistu pataisymui tinginių mokinių. Taip męs ir nutilome; sprendžiame, kad galėsime ir męs pasinaudot hipnotizmu, ypač spartesniam veisimui "profesorių", "daktarų" ir net "teisių studentų".

Bincas.

Kvyland ojojoj. Mųs dirvone dabar didžiausis judėjimas 25 divizijos vaisko. Ši divizija prie kiekvienos progos "daro muštrą" pobažnytinėje salėje, botkočiais badant "pultėbelius" (tai toki neranguš sutvėrimai). Aną dieną iškilo varžytinės už botkotį tarpe vieno Burtininko ir vienos Pečkuriutės. Burtininkas buvo stipresnis ir "panelei" nepasidavė, tai ši "plėšė" plaštaka Burtininkui per veidą, ne lyginant tas žydas Kristui, Ainošiaus kieme. Mat dabar pas mus įėjo madon plaštakų smaginimas . **Vytinis.**

"Vienybėje" vienas išalkęs ekšžmogis (tai toks iž žmogaus išsivystęs kalakutas) pasakoja, kaip 16 Vasario jis rengėsi eit mišių šventų klausyt "tuščiu pilvu". Tai mat kaip kauniškiai gyvena! Jie neina žeme, gatve, šaligatviu ar šuntakiu, bet pilvu, ir tai dar tuščiu (pilnu eit, turbut perminkšta). Dabar klausimas kaip jie mišių klauso: ausimis ar pilvu? Rodosi, kad pilvu jie klauso ne tik mišių, bet ir visko. Todėl ir nestebėtina, kad męs prasigyvenome ir taip daug "revoliucijonierių". —Zet.

×

Trimitas klausia kur šaukt lietuvių tautos kongresą? Aš sakyčia, kad kongresui parankiausia vieta tai Brooklyne, arba Chicagoje.

—Biškis.

GROMATĄ į SENĄ KRAJŲ.

Rašyta gromatą penktą dieną morčiaus, pas mano brangius gimines. Pirmiausia pasveikinu aš jus pono Dievo žodžiais ir paskui bučiuoju jųs visų skaisčiaus veidelius, nesuskaitomus tukstančius sykių. O dabar jųs man atsakykite—ant amžiu amžinųjų amen.

O dabar duodu žinot, kad esu sveikas ir gyvas ir viskas man gerai einasi iš Dievo loskos. Gyvenu kaip ponas, o valgau geriau kaip pas jus kunigai ir vyskupai. Miegu, geriu ir valgau kiek noriu: zupės, porčiapo, steiko, balionių ir sasičių. Arielkos ir šnapso Jemerikoje nėra, tai męs geriame tik munšainą. Į svečius einu kas vakaras ir namo pareinu kas rytas. Jemerikoj daug miegot ne sveika.

Miestas kuriame aš gyvenu, yra toks didelis kaip Tauragės parapija. Arklių Jemerikoje nėra, tai jojame ir važiuojame an lekstriko. Visi bizniai eina irgi lekstriku.

Gazietas skaitau tik angelckas, ba aš ne grinorius. Net ir bažnyčioj lietuviškus pamokslus kunigai sako tik grinoriams. Aš einu in angelckus šio ir sorkes, į lietuviškus aina tik grinoriai arba toki ką atvažiuoja iš seno krajaus.

O dabar duodu žinot, kad Jemerikoje tuoj bus visi biznieriai, kunigai, daktarai ir teisių studentai auga kaip an mielių. Aš dabar dirbu štokjarduos ir po velykų busu teisių studentas.

Vakar aš turėjau didelį triubelį, ba labai galvą skaudėjo. Šiadie jau esu sveikas ir linksmas, ba gavau pėdę. Ryt aisu į šio ir paskui į svečius. Vienas grinorius nori, kad aš prisirašyčia į jo susaidę, alę hel su jais, aš jemerikonas tai ma butų sarmata.

O dabar likit sveiki mano aplankyti ir atrašykit kaip jum ponas Dievas padeda. Atrašykit ką veikia Merė Pliurziutė.

Gudbai

Džiovas Pashutchki,

ŠEIMYNINKĖMS KELRODIS

Rašo ISABELLE KAY

Lietuvė šeimyninkė Amerikoje visados troškta gaut patarimų pagerinimui jos žinojimo atlikinėjant pareigas kaipo šeimyninkė ir motina. Šitose skiltyse ka savaitę tilps straipsneliai, kurie bus įdomųs kiekvienai Lietuvei šeimyninkei.

RODYKLĖ No. 42.

Virimo Receptai

Daug yra budų pagaminimui virtų ir trupintų Sėlenų. Galima jas valgyt su pienu ar smetona kaipo grudų valgį. Apsibarstyt ant kitų grudinių valgių arba virt su karštais grudais. Bandyk juos kepant blynus, priekandžius, etc. Kožnas šeimynos narys turėtų valgyt sėlenas nes jos turi skanų riešutų skonį ir yra labai sveikos. Sekantis yra dovaną laimėjęs receptas padarytas šefo vieno iš didžiausių New Yorko hotelių.

SĖLENŲ PUDINGAS

4 kupini šaukštukai sėlenų
½ puskvortės pieno
1 šaukštas miltų
½ šaukšto kornų krakmolo
4 kiaušiniai
3 šaukštai cukraus
½ puoduko sviesto

Supjaustyk sviestą į miltus, sumaišyk kornų krakmolą, sėlenas ir pusę to cukraus ir dadėk verdantį pieną; maišyk gerai ant ugnies per apie minutę, nukelk, sumaišyk keturis trynius. Paskui dadėk tuos baltymus suplaktus tirštai su likusiu cukrum. Supilk į gerai išsviestuotą ir cukruotą formą ir įdėk į skarvadą su biskeliu vandenio joje ir kepk vidutiniam pečiuje per apie 30 minutų. Duok valgyt su aprikotų sosu sekančiai sudarytu: Perspausk mažos dėžės daugumo aprikotus per sietuką, dadėk pusę svaro cukraus ir pavirink per apie penkias minutas.

Virtuvės Reikaluose

Sena knyga arba žiurnalas yra gera nuvalymui proso, kuomet prosiji. Lapai lengvai nusiplėšia kada susitrina, lieka švarus, geras puslapis sekančiam sykiui.

Džiovinti krekeriai, suris ir vaisių košelė duodama su kava labai tinka po gerų pietų.

Bandyk naudot tiek alumino indų virtuvėj kiek tik gali. Jie ne tik kad nebrangus, bet ilgai laiko ir lengvi.

Reikia atsargiai pasirinkinėt papų lėkštes. Parink tokias, kurios neiškilę per vidurį, nes pajus išsipus per vidurį. Geras pajus yra storas nežiurint kur pripildymas yra.

Maliavota virtuvė atrasta esant sanitariškiausia, kadangi dulkės ir vabalai negali rinktis ant maliavotų lentynų.

Kiekvienos šeimyninkės priderystė yra išvalyt pieno bonkas ir bile bonkas sugrąžinant.

Supjaustyk virtas morkas su virtais žirniais, duodamais smetoninėje sosoj, ir bus sveikas ir skanus valgis.

Namų Pasigelbėjimai

Virinant drapanas, virk tik per dešimts ar penkiolika minutų, nes ilgas virinimas tikrai sugadys drapanų spalvą; po nuplikinimo ir virinimo, dadėk biskį mėlynio į vandenį ir išplauk švariai per muilus, paskui per tyrą šaltą vandenį pirm galutino mėlyniavimo, paskui išgręžk tvirtai kaip galima. Tas yra vienas ir svarbiausią darbų, nes drapanos bus bryžiuo tos, jeigu liks jose vandenio.

Blankėtų skalbimui pasirink aiškią, vėjuotą dieną.

Susitraukę čeverykai patrynus pirma vaksavimo su vazelinu, kas suminkštins odą. Nuėmimui šokolado plėtmų naudok borakso košelę ir šaltą vandenį.

Nuvalymui skurinių krėslų mazgok su pienu ir jie išrodys kaip nauji.

Maliavotas linoleum niekad neturi but šveičiamas šepečiu, bet tik nušluostomas šlapiu skaruliu.

Kabinant uždangalus ant durų arba langų, naudokit siaurus elestikus.

Grožės Patarimai

Moterįs šiandien patyria, kad užlaikyt plaukus gerai sušukuotus arba sugarbiniuotus nuėjus gult beveik visai negalima. Tulos naudoja velionus arba senus plaukų tinklelius arba kepuraites. Tie budai gal but geri, bet yra senoviški. Galima gaut pirkt mažytę šilko tinklo mučiukę kuri ne tik nebrangi, bet yra bile spalvos kokios norit. Ji tinka tandžiai ant galvos ir tuo pačiu laiku leidžia orui liuosai vaikščiot. Jie taipgi užlaiko plaukus gerame stovyje ir yra patogus ir sanitariški.

Ypatiška Sveikata

Prakaitavimas yra tai išmatos iš odos pagaminamos prakaito gilių išsimėčiusių po visą paviršį. Prakaito gilės yra daugybėj ant delnų ir ant kojų padų. Taigi reikia daugiau atkreipt atidos į tas dalis. Jusų kojos, popažastįs ir visos kitos prakaitavimo vietos reikia mazgot kasdien ar su antiseptišku muilu, šaltu taru arba karboliu ir paskui visai nušluostyt su turkišku abrusu. Biskelis borakso pauderio užbarstytas po kožno nuprausimo padaro odą švelnia.

Puikus plaukai turėtų buti kiekvienos moteries pasididžiavimo turtu, bet pleiskanos ir naikinimo darbas eina ranka rankon.

Ruffles

yra pleiskanų mirtinuoju priešu. Prižiurėkit gerai savo plaukus ir galvos odą pirm, negu tie paslaptingi parazitai pakira plaukų šaknis, apdengs jusų galvos odą nešvariomis baltomis lupynomis, kas bus priežastimi jusų plaukų slinkimo.

Pirkite bonką Ruffles už 65c pas savo vaistininką šiandien, arba 75c tiesiog per paštą iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

ODINĖS LIGOS

yra tankiai nepakiančiamas; gali buti pergaléti vartojant

SEVERA'S

ESKO

Antiseptiškas mostis.

Sutaisytas prašalinimui niežėjimo ir kitų odos irritacijas.

Kaina 50 centai.

Pirmiausiai kreipkis į aptieką.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

VIETOS ŽINIOS

Dar anksti. Praējusioje subatoje keliatas lietuvių žuvininkų buvo iškeliavę pasigaut "šviežių žuvų", bet grįžo be laimikio, nes dēl oro šalutmo ir vandens smarkumo, žuvys pagaut nesiduoda ir todēl žuvininkai privalo dar laukt kol "aplinkybēs" pasitaisys.

Susirinkimas. Worcesterio Lietuvių Draugijų Tarybos mēnesinis susirinkimas įvyks ateinančioje pētnyčioje, 27 Kovo, 7:30 vakare, Kliubo kambariuose, prie Green gatvēs. Visi draugijų atstovai kviečiami susirinkt punktuališkai.

"Prieš vēją nepapusi" ir "Geriaus vēliaus negu niekad", bus vaidinama nedēlioj, Kovo 29 dieną, Lietuvių salēje; vaidinimas prasidēs 7:00 vakare. Veikalą stato scenon L.M.P.S.A. 2 kuopa. Vaidins parinkti aktoriai. Įžangos bilietai: 50c, 35c. ir vaikams 10c. Kas nori gardžiai pasijuokt, tegul nueina pamatyt vaidinimą juokingų veikalų.

Šventas Juozapas. Praējusiame ketverge buvo šventas Juozapas, kaip lietuviai sako, trečia pavasario šventē. Tą dieną beveik perdien lijo. Lietuvoje, sako, tą dieną parlekia pempē, gi Worcesteryje šiuomkart tą dieną vietoն pempēs pasirodē pirmutiniai žaibai ir pasigirdo griaustinis, ir tai dar toks piktas, kad spyrē į senosios geležinkelių stoties bokšto šoną. Nuostolio vienok nepadarē jokio.

Nauja "tvarka". Pastaromis dienomis išējo nauja tvarka, sulyg kurios policistai turi tiesą sulaikyt pravažiuojančius važius, ne atsižvelgiant kaip ir kur jie važiuoja, ir daryt juose kratą, persitikrinimui, ar juose nēra degtinēs. Ikišiol policija tokios valios neturējo, jei bent išimtinuose atsitikimuose butų buvęs išduotas varantas. Dabar varantas ne reikalingas.

Akademijoje gaisras. Worcesterio akademijoje, Walkers trioboje, kurioje yra administracijos buveinē, kilo gaisras, kuris apgadino du augštu. Gaisras sugadino baldus ir sunaikino daug knygų. Nuostolio, sakoma, padaryta už dvidešimts penkis tukstančius doliarių. Iš ko gaisras kilo, nesusekta dar, bet spējama, kad prasidējo iš rusio, kuriame yra šildymo pečiai.

Šunims pavojus. Ateinančioje seredoje pirma diena Balandžio. Miesto sekretorius Pratt skelbia, jog su ta diena prasidēs šunims pavojus, nes po tai dienai kiekvienas šuva, pasirodęs be laido, policistų bus šaudomas. Tad gyventojai, kurie laiko šunis, privalo iki pirmai Balandžio pasirupint laidus šunų apsaugojimui. Sakoma, kad Worcesteryje yra apie 6500 šunų, neturinčių laido.

"Nelaimingos dienos". Neva pavasariui prisiartinus, miesto darbininkai parkuose nudažē suolelius, ir prie tų ne pridējo pasargų, kad dažai dar nenudžiuvę ir todēl daugelis, ypač moterių "padarē klaidą", nes vaikščiojant parkuose, ne iškentē neprisēdę, o kur atsisēdo, ten savo drabužius sudarkē nenudžiuvusiais dažais. Kelios moters įdavē miesto valdžiai reikalavimus užmokēt joms už sudarkytus drabužius.

Atpinga angliai. Su pirma diena Balandžio, anglių pardavējai nupigina visus anglius, po pusę doliario už kiekvieną anglių toną. Mat pavasariui prisiartinus ir žmonēms anglių jau nereikiant arba reikiant labai mažai, pardavējai nori priverst žmones pirktis anglius kitai žiemai, ir tuomi duot jiems progą kiek sutaupint pinigo. Kas turi kur padēt, gali taja proga pasinaudot.

Majoro atsišaukimas. Miesto majoras O'Hara išleido viešą atsišaukimą, kuriuomi prašoma Worcesterio miesto ir viso apskričio gyventojų, dtēt aukas sušelpimui nukentējusių centralinēse valstijose žmonių, dēl tornado nusiaubimo. Visas aukas ar kas ką duos, prašoma priduot Raudonojo Kryžiaus skyriui, o tas viską perduos kur reikalinga, nes Raudonasis Kryžius tų nelaimingųjų šelpimu užsiima.

Reikalauja $10,000. L. Kaufman patraukē teisman J. Harowitz'ą, reikalaujant iš šio $10,000 atlyginimo už savo sesers Idos mirtį. Mat Ida 1922 metuose, Liepos mēnesyje, važiavo su Harowitz'u, automobilium, ir tarpe Woonsocket ir Worecsterio Harowitz užvažiavo ant stulpo taip smarkiai, kad automobiliui susitrenkus, Ida pavojingai tapo sužeista ir dēl tos priežasties tulą laiką sirgus, numirē. Dabar užtai jieškoma atlyginimas.

200 automobilių. Policija surinko žinias, sulyg kurių pasirodo, kad nuo pirmos dienos Gruodžio, praējusių metų, iki 20 dienai Kovo šių metų, tik viename Worcesteryje vaginiai pavogē 200 automobilių, neskaitant tokių vagysčių, įvykusių kitose apskričio vietose. Ir nē vienas iš tų automobilių ikišiol nebuvo surastas, nors ir gana jų prijieškota.

Pralēkē. Praējusioje nedēlioje pralēkē pro Worcesterį pirmas pulkas laukinių žąsų. Nulēkē jos šiaurēs link. Iš to kaikas džiaugiasi, buk jau tikrai bus pavasaris. Vienok reikia dar tikētis užtektinai ir šaltų dienų.

Protesto mitingas. Worcesterio ir apielinkēs darbininkų domai: Nedēlioj 29 d. Kovo įvyks masinis Sacco-Vanzetti protesto mitingas, A. O. H. svetainēje prie Trumbull gatvēs, pradžia 3 val. po pietų. Sacco-Vanzetti yra visai nekaltai nuteisti mirties bausme, ir jau šeši metai kaip yra kankinami, S. V. kalējimuose, ir trankomi po įvairius beprotnamius. Mirtis jau artinasi. Bosai džiaugiasi, kad du darbininkų organizatoriai bus elektriškoj kedēj pasodinti, ir baigs savo gyvenimo dienas už darbininkų reikalus. Darbininkai eikit visi į virš minētą protesto mitingą. Kalbēs Albert Weisbord ir kiti.

Užkviečia **Komitetas.**

Užnuodino. Murinē, 14 metų amžiaus Creolina, įbērē nuodų į viralą, kurį rengēsi valgyt namų prižiurētoja H. Brooks, kad tuomi jai atkeršijus užtai, kad ji ją apibarē už netvarką namuose. Brooks pasveiks, gi Creolina areštuota.

Birutos vakaras. Ateinančioje subatoje, Lietuvių salēje, apatiniuose kambariuose įvyks Birutos draugijos rengiamas "kazirninkų vakaras". Taigi jieškome smarkiausių kazirninkų, netik Worcesteryje, bet ir jo aplinkēse. Kas mokate gerai kaziruot, kaip vyrai taip ir moters, visi atsilankykite. Čia bus visos Naujos Anglijos kazirninkai, kurie parodys savo gabumus. Tokio vakaro Worcesteryje dar nebuvo ir jo nēsate nē matę, nē girdēję, kada nors pirmiau. Kas pasirodys geriausiu kazirninku, tas gaus dovanas. Dovanų skiriama devynios: trįs vyrams, trįs moterims ir trįs visiems abelnai. Geriausi kazirninkai gaus geriausias dovanas. Ir to dar ne užteks, nes bus apsčiai šaldintos smetonos (ice cream) karštų ir šaltų gērimų, saldžiausių ir gardžiausių pyragų. Kas atsilankys, tas gērēsis ir jausis taip kaip kad dalyvaudamas karališkuose pietuose. Kaziravimas prasidēs lygiai 8 valandą ir tęsis iki 11 vidurnakčio. Lošikų vardai bus pagarsinti ateinančios savaitēs "Amerikos Lietuvio" laidoje.

Visus dalyvaut kviečia Birutos pašelpinēs draugijos

Valdyba.

PARSIDUODA

GREENWOOD ST. šale, maža farma, su dideliais trobēsiais, namas su visais užganēdijimais, miesto vanduo. Kaina $10,500.

GREENWOOD ST. šale, 3 akrai žemēs. Kaina $400, $25 įmokēt.

WASHINGTON ST. 2 po 3 šeimynas namai, septyni metai perdirbti, geram stovy. Kaina $14500.

LOTAI DEL VASAROS NAMŲ, prie vandenio, gražus dideli medžiai pavēsiui nuo vasaros karščių, vienas fēras.

PASTABA: su visokiais biznio reikalais, dienos laike mano ofisas randasi State Mutual bldg. ruimo No. 530, Tel. Park 2999.

VAKARAIS busiu namie po No. 94 Ward ir Wade gatvių.

JONAS BUROKAS,
94 Ward ir Wade Sts. Worcesteryje.

PARSIDUODA 22 akrų farma. Yra 10 kambarių namas, visi įrankiai, vištininkas, karvē, 25 vištos, gera banē. Penkios mylios nuo New Haven vidumiesčio. Parduosiu pigiai, nes esam perseni apdirbt. Verta $7500, parduosim už $6000. Kreipkitēs laišku dēl platesnių informacijų.

VINCENT KALKIEVICH,
BOX 161, Sherman Avenue,
Hamden, Conn.

PAJIEŠKAU brolio Juozo Kuro ir draugo Petro Švilpos. Abu paeina iš Rygiškių kaimo, Griškabudžio valsčiaus, Šakių apskričio. Su broliu mačiausi Brooklyn, N. Y., 1910 metais, važiuojant į Lietuvą. Nuo to laiko nežinau, kur jis yra, ar gyvas, ar ne. Prašau atsišaukt, ar kas žino pranešt.

Jonas Kuras, Bliuviškių kaimas, Griškabudžio valsč., Šakių apskritis, LITHUANIA.

DIDELĒ PROGA!

Turiu už garbę pranešt visiems lietuviams, kad aš perkēliau savo krautuvę į naują vietą nuo Ward gatvēs į 101 MILLBURY GATVĘ. Meldžiu atsilankyt, o persitikrinsit, kad galima nusipirkt naujausios mados ir pigiausia kaina, marškinių viršutinių ir apatinių, kelinių, kalnierių, kaklaraiščių, pančiakų ir taip toliau. Taip-gi siuvam vyrams siutus ir overkotus sulig naujausios mados, visiems pritaikomē. Taipgi vyriškas ir moteriškas drapanas prosinam, taisom, valom ir dažom. Meldžiu nepamirškit mano adreso: (11—14)

M. RAMANAUSKAS,
101 Millbury St., Worcester, Mass.

J. L. Pašakarnis
Lietuvis optometristas
ir akinių pritaikintojas.
447 BROADWAY,
So. Boston, Mass.

Vienatinē Vieta

kur galima gaut tikriausios visokios vaistžolēs, šaknįs, žiedai, lapai, geriausia trejanka, ir tt. Atsiųsk 10c., gausit visokių žolių ir knygų katalogą. Agentams duodam gerą uždarbį.

M. ZUKAITIS,
449 Hudson Ave. Rochester, N. Y.
(6—31)

L. J. PAULAUSKAS

INSURANCE ir REAL ESTATE AGENTAS.

Apdraudžiu nuo ugnies namus, forničius, automobilius ir biznius. Taipgi turiu ant pardavimo daugybę visokių namų ir farmų. Reikale, kreipkitēs šiuo adresu:

14 VERNON STREET,
(M. Paltanavičiaus naujame name)
(10—13)

REIKALAUJU darbininko pavienio vyro, su patyrimu prie ukēs darbo, dirbt pas mane ant ukēs lauko darbą. Suteiksiu gerą algą. Atsišaukit šiuo antrašu:

AUGUSTAS PAKULIS,
Brooklyn, Conn.

TRIJŲ gyvenimų du namai po 5 ruimus randų neša po 135 dol. mēnesiui. Parsiduoda už $15,000. Pirmas ir antras mortgadžius, įnešimo $3000. Stubos po numeriu 150—152 Madison st. Kreipkitēs pas—

KONSTANTIN ASČIUKEWICZ,
150 Madison St. Worcester, Mass.

PAJIEŠKAU Stašių: Jono, gyvenusio Stamford, Conn., 49 Cedar st., Antano, Povilo ir Jurgio, gyvenusių Chicago, Ill., po karui Kanadoje. Prašau žinančių apie juos pranešt ar pačių atsišaukt.

Kazis Raišelis, Meiluškių kaimas, Troškunų paštas, Panevēžio apskritis, LITHUANIA.

PARSIDUODA krautuvē ir 6 šeimynų namas, pigia kaina. Yra visi įtaisymai. Bučernēs, grosernēs biznis gerai išdirbtas. Dēl platesnių informacijų kreipkitēs į

AM. LIETUVIO OFISĄ,
14 Vernon St., Worcester, Mass.

PAIEŠKAU savo brolio duktēs Marijonos Galčiutēs, paeinančios iš Rodukos kaimo, Merkinēs valsčiaus, Alytaus apskričio, apie 15 metų kaip Amerikoje, turiu svarbų reikalą, todel meldžiu jos pačios atsiliept arba kas apie ją žino pranešt.

Agota Stasaitienē (Gelčiutē)
33 Sigel St. Worcester, Mass.

PARSIDUODA.

PARSIDUODA PIGIAI GERA FARMA. Pasilikęs vienas be šeimynos, noriu greitu laiku parduot 158 akrus derlingos žemēs: 80 akrų dirbamos, 40—ganyklų ir 38—miško. Yra 11 karvių melžiamų, 2 telyčios, 2 arkliai, ir paršinga kiaulē. Farma gerai sutvarkyta, yra visi reikalingi įrankiai dēl dirbimo. Triobos visos geros. Namas ant dviejų lubų, 10 kambarių, su forničiu. Vanduo įvestas. Banēs didelēs dēl 25 karvių, dēl 3 arklių, vanduo įvestas į banę. Yra du vištininkai. Upelis netoli banēs. Sodas didelis: 60 obelių, 6 slyvos, cukriniai medžiai; visi įrankiai dēl cukraus darymo ir 230 viedrų. Inžinas malkoms piaut. Mašina kornams piaut; sailo. Mašina nuimt smetoną. Namelis dēl karpenterio su visais įrankiais. Yra 14 akrų žemēs rudenį artos. Netoli nuo State Road, maila į mokyklą. Arti dviejų miestelių, vienas 4 mailos, antras šešios. Traukiniai prieina. Arti bažnyčios (airių). Kaina, jeigu visą sumą įneš, $4,300. Jei pusę—$4700. Dēl platesnių informacijų, prašau kreiptis.

ANTHONY VALEIKA,
R. F. D. 1, Woodstock, Vt.
(12—13)

Pavasaris Ateina

Steliuokitēs Sau Naujus Siutus!

Ateikite pas mus pasirinkt iš musų naujausių sampelių, gražiausių suknių ir užsisakykite sau naujausios mados siutus. Padarysime jums gražiai ir drutai, nes dabar turime laiko. Prisiartinus velykoms, busime labiau užimti darbu, todel priminam jums, kad nelauktumet paskutinių dienų, duotumet mums iš laiko gražiai jas parēdyt. Daug metų praktikavęs kriaučius.

V. M. INTAS,
25 Millbury St. Worcester, Mass.

Fotografas ir Maliorius Važiuoja Lietuvon!

Buvęs Philadelphijos fotografas trečiu kartu važiuoja Lietuvon. 1922 metais dēl 900 šimtų Amerikos Lietuvių sąžiningai patarnavau nufotografuodamas jujų gimines Lietuvoje, Suvalkų ir Kauno rēdybose. Daug kas siuntē pinigų nusitraukt paveikslus, bet jų nesulaukē. Lietuvi! Jeigu nori, kad Lietuvoj nutraukčiau fotografijas jusų Tēvukų, Brolių, Seselių, triobas su gyvuliais ar mylimą vietą, tai rašyk tuojaus pilną adresą jusų giminių Lietuvoj, ir savą adresą, nes Amerikon sugrįžęs rudenyje 1925 m. prisiusiu prabas. Pamatę sampalus, duosite užsakymą. Pinigų ant rankos nereikalauju. Nereikalausiu pinigų ir Lietuvoj nuo jusų giminių. Aplankysiu visus tolimiausius Lietuvos kampelius.

V. J. STANKUS, FOTOGRAFAS,
70 N. 7-th St., Easton, Pa.
(10—13)

ŠIAUČIAUS VIETA PARSIDUODA

Per ilgą laiką gerai išdirbtas biznis, su visokiais įrankiais taisymui apavų. Senasis savininkas padarydavo iki 20 dol. ant dienos. Parsiduoda iš priežasties savininko mirties, už labai pigią kainą. Norinti šitą vietą nupirkt, kreipkitēs greitai po šiuom adresu: (12—14)

Alena Repečkienē,
103 E. MERRIMACK STREET,
Lowell, Mass.

REIKALAVIMAI:

REIKALAUJAM agentų pardavinējimui gyduolių. Agentai uždirba nuo $50 iki $100 per savaitę. Klauskitēs platesnių informacijų.

DEKSNIS OINTMENT CO.
518 Main St., Hartford, Conn.
(12—23)

Dailydē ir Kontraktierius

Pranešu visiems lietuviams, kas tik mano budavot namus, kad mes imame darbą ant kontrakto, patįs padarome planus ir budavojame namus. Kastik turi ką taisyt, panaujint, perdirbt, duokite mumis progą parodyt kaip sutaupyt pusę pinigų. Kviečiu visus ateit ir pasikalbēt; visus patarimus kaslink budavojimo suteiksiu dovanai.

P. W. INTAS,
25 Millbury St. Worcester, Mass.

Strand Lunch

J. N. SALADKA ir A. BROOKS
savininkai
304 WEST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Lietuviška vieta. Smagiausiai lietuviams savoje vietoje.

ŽODYNĒLIS

GERIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ

KALBA.

Turēdamas kišeninį žodynēlį, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį budą, be kito pagelbos išmoksi skaityt, rašyt ir kalbēt. Kaina tik 60 centų. Galima gaut pas

M. PALTANAVIČIĄ,
14 Vernon Street, Worcester, Mass.

A—T—Y—D—A

Šiuomi pranešu lietuviams, kad aš užbaigiau PLAUKŲ ir VEIDO DABINIMO ir GYDYMO SPECIJALISTĒS MOKSLĄ (Nestle School, N. Y.). Gydau pleiskanas. Dažau ir garbinuoju plaukus su tam tikromis elektrikos mašinomis, kurios padaro plaukus garbiniuotus ant nemažiau 10 mēnesių laiko. Gydau veidus.

Kalbu lietuviškai ir angliškai. Ant pareikalavimo einu į namus padabint dēl balių, vestuvių, ir t. p. Norinti gaut laiką, telefonuokit.

Mrs. M. Aldrich (Šaltēnukē)

98 AUSTIN STREET, TEL. CEDAR 9776
(Iš Main gatvēs ties paštu)

Nužemintos Kainos

Į LIETUVĄ

Važiuokite į Lietuvą ir sugrįžkite patogia United States linijos laivų trečia klesa. Numažinta kaina kelionēs tarp New Yorko ir Kauno į abi pusi tik $203. (S. S. Leviathan laivu į abi pusi—$215.). Prisidēkite prie specialēs ekskursijos, kuriai vadovaus p. Jonas W. Liutas (Luth) ir kurios laivas Leviathan išplauks gegužēs 23 dieną. P. Liutas prižiurēs bagažius, pasportus ir prigelbēs muitinyčiose bei kituose kelionēs reikaluose. Pasimatykite su vietos agentu arba rašykite.

UNITED STATES LINES
45 BROADWAY NEW YORK CITY
75 STATE STREET, BOSTON, MASS.
Managing operators for
UNITED SHIPPING BOARD

Stogų Budavotojai

Darome naujus stogus ir taisome senus guntais, sleitais, smala ir blēke, kokių kas nori. Darbą labai gerai ir pigiai padarome. Turinti kokius stogų darbus, kreipkitēs pas mus:

Liudvikas Tamulevičius,
Tel. Cedar 7448—R.
2 Chiver St., Worcester, Mass.
(12—15)

BALTIJOS AMERIKOS LINIJA
Sekanti išplaukimai iš New Yorko:

Laivu "Estonia" 7 Balandžio
Laivu Lituania Balandžio 28

Į Klaipēdą visu keliu vandeniu 3-čia klesa $107; 2-tra $132.50
Į Klaipēdą ir atgal—$181. Užčēdysi $44.50, apsimokant abi pusi

Visada atsiminkit, kad B. A. L. nuvežš jumis didžiuoju laivu tiesiog į Baltijos Jurių Portą (visai netoli Klaipēdos), iš kur be kliučių, vargo ir laukimo gražiu laivu keliausite ir į pusparį Klaipēdon atvyksite.

Kreipkitēs:

BALTIC AMERICA LINE
9 BROADWAY, NEW YORK,
ar prie savo agentų

Dykai nuo patrukimo kenčiantiems.

Nedēvēk diržo—išvengk pavojingų operacijų.

STUART'O LIMPANČIOS PLAPAO PADUŠKAITĒS yra skirtingos nuo parišimo diržo, jos yra išlaukinēs gyduolēs, limpančios prie kuno ir duodančios sustiprinimą toms kuno dalims, kurioms reikalinga. Neturi jokių šniųrų nei sprendžinų. Nenuslenka ir neatsiremia į kaulus. Tukstančiai šiomis paduškaitēmis gydosi namie, nesutrukdami nuo darbo ir daugelis praneša, jogei šitokiu budu išsigydo. Minkštos kaip mošastas — lengva pridēt—nebrangios. Už jas gauta auksinis medalis Romoje. Grand Prix medalis Paryžiuje ir garbingas paminējimas Panamos ekspozicijoje, San Francisco. Procesas atsitaisymo yra naturalis ir daugiau nereikia dēvēt diržų. Mes prirodysim tai pasiųsdami jum Plapao išbandymui visiškai DYKAI. Nesiųsk pinigų, tik parašyk mums.

Plapao Laboratories,
3057 Stuart's Bldg., St. Louis, Mo.

Tel. Park 2470

BEN. MENDELSOHN,
Advokatas
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybēj. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoj, taip Europoj.
390 Main St., Room 391—932,
Worcester, Mass.

Worcesterio
PENKIŲ CENTŲ BANKA,
316 Main Street,

Turtas — $22,500,000

Įdējimai eina ant intereste pirmą biznio dieną kiekvieno mēnesio.

BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 8 popiet.
Subatomis nuo 9 ryto iki 1 val popiet.
Subatos vakarais vien tik dēl pinigų įdējimo, nuo 6 iki 8 val. vakaro.

DR. TESSMER,
Dentistas
306 MAIN STREET,
Worcester, Mass.
(virš Iver Johnson krautuvēs)
SUTEIKIA SAŽINIŠKĄ PATARNAVIMĄ LIETUVIAMS!
Tel. Park 3316.

Antanas J. Milleris,
Lietuvis Advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.